MAR 28 1950

VIENYBĖ

Lithuanian National Weekly

LXV M., 12 N. BROOKLYN, N. Y. PENKTADIENIS, 1950 M. OVO (MARCH) 24 D. KAINA 10 C.

New York Public Library 470 Fifth Ave.

Šiandien

"Bimbą lengvai sužeidė"
Poezija ir kiaušinienė
Jau pradeda atsikvošėti
Deja, reikia stebėtis

JUOZAS TYSLIAVA

Laisvė skelbia, kad Clevelando lietuviai, pikietuodami komunistų bankietą, "Antaną Bimbą lengvai sužeidė."

Tuo tarpu mūsų korespondentas rašo, kad jis "perpykęs pargriuvo", o vėliau, "pasokęs, išsitraukė atsilenktą durti peilį ir, kaip tikras enkavedistas, puolė netoli jo buvusias lietuves moteris."

Ar pikietininkai Bimbą sužeidė, ar jis pats, griūdamas, susižeidė, tai, be abejonės, netrukus paaiškės.

"Tačiau", kaip mūsų korespondentas rašo, "policija rado pas A. Bimbą peilį ir jį atėmė."

***

Būtų gaila, jeigu paaiškėtų, kad Clevelando lietuviai patriotai turėjo teptis savo rankas.

Smurtui, nežiūrint kas ir prieš ką jį vartoja, mes nepritariame.

Bet pirma, negu kalbėsime apie Clevelando įvykį, mes turime atsiminti tūkstančius bolševikų nukankintų ir dar tebekankinamų lietuvių Sibire.

Ir Bimba, kuris dabar, be abejonės, ieškos užuojautos, deja, niekados nėra pasmerkęs to baisaus smurto, kurį Sovietų Sąjunga vartoja prieš žmones, tautas ir valstybes.

Taip, Mizaros mėgiamais žodžiais tariant, kas vėją sėja, tas audrą piauja.

***

"Poetas gali būti kvailas, bet kvailys negali būti poetas."

Taip pasakė didysis vokiečių poetas Goethe, kartą vieno aristokrato paklaustas, "ar tiesa, kad visi poetai truputį kvaili?"

Senovės Kinijos imperatoriai, kaip žinoma, rašydavo eiles.

Dabartinis Japonijos imperatorius taip pat rašo eiles.

Tuo tarpu mūsų prezidentas Trumanas — didelis poezijos mylėtojas.

Nuvykęs į Floridą, jis, su kitais dviem savo draugais, vieną rytą taip įsigilino į tą "dievų kalbą", kad net pusryčiams atnešta kiaušinienė atšalo...

***

Nesistebėsime, jeigu Dr. Fritz Dorls taps tuo, kuo savo laiku buvo Adolfas Hitleris.

Šis Vakarų Vokietijos parlamento narys, buvęs nacis, dabar vadovauja partijai, kurios narių skaičius auga ne dienomis, bet valandomis.

Praėjusių metų pabaigoje įsteigta Dorls partija šiandien jau turi per 60,000 narių.

Dorls, kaip ir Hitleris, sako, kad Vokietijai nepakeliui nei su rytais, nei su vakarais...

***

Atrodo, kad ir Kinija jau pradeda atsikvošėti.

Komunistai, būdavo, tvirtina, kad nacionalistų valdomoje Kinijoje trys žmonės minta vieno žmogaus maistu.

Bet šiandien, komunistams valdant Kiniją, deja, penki žmonės gauna tiek, kiek pirma vieno žmogaus pilvui užtekdavo.

O dar, lyg tyčia, nacionalistai, įsitvirtinę Formozos saloje, nesiliauja atakavę kontinentą...

Kaip ten bebūtų, bet Kinijos istorija dar nebaigta.

Dar gali būti daug staigmenų.

***

Nėra abejonės, kad Sovietų Sąjunga tebeturi šnipų tinklą Amerikoje.

Daugiausia jų priviso karo metu, kai net prezidentas Rooseveltas, nekalbant jau apie eilinius valdžios pareigūnus, liaupsino Staliną ir jo "nenugalimą raudonąją armiją."

Tik lietuviai, kurių tėvų kraštas kentėjo antrąją, nacių, okupaciją, tada atvirai ir drąsiai sakydavome:

"Mes kovojame su Hitleriu ne tam, kad po karo Europa tektų Stalinui."

Bet dabar, kai, pavyzdžiui, senatorius McCarthy šia prasme mėgina įtarinėti net ambasadorių Jessup, tai vis dėl to reikia stebėtis.

Ypač reikia stebėtis isterikais, kurie net Valstybės Departamentą vadina "komunistų lizdu"...

Masinė lietuvių antikomunistinė demonstracija Clevelande

(Spec. "Vienybės" koresp.)

Maskvos garbintojų vadai Bimba, Prūseika, Mizara, Andrulis ir kt. slaptais komunizmo reikalais važinėja po įvairias lietuvių kolonijas.

Kovo 19 d. į Clevelandą atvyko Laisvės redaktorius Antanas Bimba. Po slaptų posėdžių su Clevelando lietuvių komunistų vadais, A. Bimba buvo numatęs stalinišką pamokslą pasakyti ir visiems komunistų suvedžiotiems lietuviams. Šiam A. Bimbos Stalino išgarbinimui negausūs Clevelando lietuviai komunistai nusisamdė Slovėnų auditoriją ir rengė vaišes.

Gausi Clevelando lietuvių kolonija: kitados nuo caristinės Rusijos imperializmo pasitraukusieji ir dabar atvykusieji tremtiniai, rusiškojo bolševizmo ir vokiečių nacių aukos, išvien veikdami, surengė didžiulę masinę visų lietuvių antikomunistinę demonstraciją.

Su atitinkamais plakatais (anglų k.) nuo Lietuvių salės ėjo gražios gretos senųjų ir naujųjų Amerikos lietuvių. Ir senas žilas Amerikos lietuvis ir jaunas (tačiau taip pat pražilęs nuo bolševikų ir nacių) tremtinys drauge žygiavo Clevelando gatvėmis, protestuodami prieš komunistus.

Susirinko minia prie Slovėnų salės. Agentų suvedžioti lietuviški komunistėliai, spiaudydamiesi ir keikdamiesi bėgo šalin. Tačiau miklūs fotografai visus komunistus fotografavo; kad, vykdant komunistų ištrėmimą iš Amerikos, būtų Amerikos vyriausybei žinomi ir ištrėmimo reikalingi lietuviai komunistai.

Gi aplink susirinkusiems amerikiečiams buvo išdalinta spausdinta informacija, nušviečianti komunistų žiaurumus Lietuvoje ir protestuojanti prieš bolševikų vykdomą tautų naikinimą.

Visa Clevelando spauda atsiuntė savo reporterius ir fotografus. Buvo keletas ir filmuotojų, taip pat filmavo ir Balys Gaidžiūnas. Atskirai fotografuota buvusieji bolševikų kankiniai — buvusieji kaliniai ir Lietuvoje dabar siaučiančio čekisto Sniečkaus brolis, tremtiniu atvykęs į JAV.

A. Bimba ilgai nedrįso ateiti. Pagaliau pėsčias bandė nepastebėtas prasmukti. Tačiau minia tuojau pažino didįjį lietuvių tautos niekšą. Bimba susinervino, išblyško ir stengėsi kuo greičiausiai įsprukti į salę. Perpykęs pargriuvo. Pasokęs išsitraukė atsilenktą durti peilį ir, kaip tikras enkavedistas, puolė netoli jo buvusias lietuves moteris. Šios šaukėsi policijos pagalbos.

Policijai Bimba rėkė, visas drebėdamas, kad jokio peilio neturįs. Tačiau policija rado pas A. Bimbą peilį ir jį atėmė.

Buvo tartas patriotiškas lietuviškas žodis, raginąs visus lietuvius nuolat telktis draugėn ir darbuotis Lietuvos laisvei. Su ovacijomis vienbalsiai priimta šitokia deklaracija:

"Raudonojo okupanto pavergtoje Lietuvoje šiandien verda žūtbūtinė kova su krašto pavergėju — bolševikais. Ten kasdien tūkstančiai mūsų brolių ir seserų žūsta nelygioje kovoje tik todėl, kad myli Tėvynę Lietuvą ir trokšta jai laisvės.

Mes, Clevelando lietuviai, jungdamiesi į bendrąjį kovos frontą prieš mūsų Tėvynės pavergėjus — raudonosios Rusijos komunistus — bolševikus ir josios 5-tosios kolonos veiklą Jungtinėse Amerikos Valstybėse, skelbiame griežtą kovą šio krašto lietuviams komunistams ir jų organizacijoms.

Kaip iš veiklos matosi, Clevelando veikiančios "Lietuvių Darbininkų Susivienijimas Amerikoje", "Lietuvių Literatūros Draugija" ir "Lietuvių Progresyvių Moterų Draugija", yra komunistinės, arba komunistams talkininkaujančios organizacijos. Laikraščiai "Vilnis" ir "Laisvė" — yra tų komunistinių arba prokomunistinių organizacijų organai.

Todėl:

1. Kiekvienas sąmoningas ir doras lietuvis neprivalo priklausyti minėtoms draugijoms, jų padaliniams ir jas remti.

2. Neprenumeruoti, neremti ir kitokiais būdais nepalaikyti minėtų komunistinių laikraščių bei kitų komunistinio turinio leidinių.

3. Nedalyvauti komunistų ruošiamuose parengimuose.

4. Neremti žinomų komunistinių arba prokomunistinių prekybos bei pramonės įmonių.

5. Visur ir visuomet vengti bet kokio bendradarbiavimo su komunistiniu elementu ir jį visomis priemonėmis boikotuoti.

Turėdami gajoje komunistų žalingą veiklą prieš šio krašto demokratinę santvarką ir jos gerovę, kreipiamės į Jungtinių Amerikos Valstybių vyriausybę ir prašome žinomus lietuvių komunistų vadus — Bimbą, Pruseiką, Mizarą, Andrulį ir kitus komunistinėje veikloje išryškėjusius gaivalus ištremti iš šio krato.

Ši deklaracija visuomenės žiniai paskelbta šių organizacijų vardu:

Amerikiečių Lietuvos Bičiulių Draugijos,
Amerikos Lietuvių Tarybos Skyriaus,
"Ateities" Klubo,
"Aušros Vartų" Draugijos,
BALF'o 38 ir 68 kuopų,
Clevelando Skautų Tunto,
Lietuvių Kultūros Fondo Skyriaus,
Lietuvių Tremtinių Draugijos,
Lietuvių R. Kat. Moterų Sgos 26 ir 36 kuopų,
Lietuvių R. K. Susivienijimo Amerikoje 8, 50, 142 ir 307 kuopų,
Lietuvių Tautinės Sąjungos,
Lietuvos Vyčių 25 kuopos,
Pas. Liet. Inžin. - Archit. S-gos Skyriaus,
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 14 ir 136 kuopų,
Veteranų St. Georges C. W. V. Posto 613.

Sugiedojus Amerikos ir Lietuvos himnus, visi tvarkingai išsiskirstė.

Slovėnų salėje dar kurį laiką pabuvo perpykęs Bimba ir keliolikai lietuvių komunistų skundėsi nesekme.

Visi lietuviai komunistai, kartu ir jų popiežius Bimba viešai prisipažino, jog lietuvių komunistiškoji veikla Amerikoje jau priėjo liepto galą.

KOMUNISTAI SUKURSTĖ STREIKUS

Kovo 20 d. komunistai šiaurinės Italijos pramonės miestuose sukurstė streikus, o kai kur net ir riaušes.

Romoje policija laikoma parengty, kad laiku galėtų numalšinti komunistų sukeltus neramumus.

Dėl Italijoje didėjančių neramumų Alcidė de Gasperi ministerių kabinetas nutarė sustiprinti policiją. Prefektams duota teisė prireikus uždrausti susirinkimus ir demonstracijas. Policija bus padidinta ligi 200,000 vyrų, t.y., iki tiek, kiek jos buvo per 1948 m. balandžio mėn. rinkimus.

Kovo 21 d. komunistinė darbininkų profesinė sąjunga visoje Italijoje paskelbė generalinį 12 valandų streiką. Tatai padaryta po to, kai Lentella mieste per susirėmimą tarp darbininkų ir policijos 2 darbininkai buvo užmušti ir 10 sužeista.

Kai kurie Italijos laikraščiai teigia, kad šiuo streiku ir riaušėmis pradėta pavasarinė kominformo ofenzyva.

"Giornale D'Italia" mano, kad kominformas tą streiką sukėlė, norėdamas sabotuoti Šventuosius Metus, kurie kas

Vyriausybės priemones tvarkai ir ramybei palaikyti komunistai vadina "fašistinėmis" ir darbininkų konstituoines teises pažeidžiančiomis. Vyriausybė tų priemonių ėmės po riaušių Turine, kur buvo 40 žmonių sužeista.

Italijos komunistų partija ir jai artimi Pietro Neni socialistai nutarė atgaivinti "liaudies forntą"; bendromis jėgomis kovoti prieš vyriausybės priemones tvarkai ir ramybei krašte palaikyti. "Liaudies frontas" buvo sudarytas per paskutinius parlamento rinkimus.

Komunistai savo sukurtais streikais siekia Italijoje sukelti neramumus ir dar labiau ją ekonomiškai suskurdinti. Kur skurdas, ten lengviausia komunizmui įsigalėti.

6,155 kolchozai

Bolševikų pastatytasis Lietuvos žemės ūkio griovikas — M. Gedvilo pavaduotojas Mamajevas oficialiai pranešė, kad Lietuvoje jau sukolektyvinta 65 proc. visų ž. ūkių, įkuriant 6,155 kolchozus.

Jo pranešimu, Joniškio, Rietavo, Pasvalio ir Šiaulių apskrityse jau sukolektyvinta 90 proc. ūkių.

Kardinolas Špellmanas Pietų Prancūzijoje laimina vynuogių šakeles, kurias laiko tradicinės vyno šventės dalyvės.

ROMOJE KONFERUOJA JAV DIPLOMATAI

Penki JAV diplomatai Vakarų Europoje ir JAV ambasadorius Maskvoje Alan G. Kirk, kovo 21 d. susirinko konferencijos Romoje. Aptariamas šaltasis karas ir Europos atstatymo programa. Konferencijai pirmininkauja valstybės sekretoriaus pavaduotojas, Europos reikalų skyriaus vedėjas George W. Perkins.

G. W. Perkins mano, kad po paskutinės JAV ambasadorių konferencijos spalio mėnesį Paryžiuje įtampa tarp Rytų ir Vakarų nesanti atslūgusi ir pa-

Kai kurie konferencijoje dalyvaujančių diplomatų yra optimistiškesni. Jie mano, kad vis dėl to, šioks toks pagerėjimas esąs. Pažanga padaryta Atlanto Pakto tautos glaudžiau tarp savęs bendradarbiauja. Europoje į Vakarus nuo Elbės komunizmas sulaukęs naujų smūgių.

Konferencija vyksta JAV Romos ambasadoje ir yra slapta. Perkins pareiškimu, konferencijoje bus svarstomos visos Europos politinės ir ūkinės problemos. Maršalo plano ambasadorius Averrell Hariman apgailestavo, kad kongreso užsienių reikalų komisija sekantiems finansiniams metams ECA kreditus sumažinus vienu milijardu dolerių. Už tą sumą pinigų dabar numatoma duoti JAV žemės ūkio produktų, kurių JAV yra perteklius.

JAV Aukštasis Komisaras Vokietijai McCloy pareiškė, kad konferencijoje, kaip paprastai, būsiąs svarstomas šaltasis karas ir su juo susijusi padėtis Berlyne.

AMERIKOS IR PASAULIO ĮVYKIAI

— **Vakarų Sąjunginiankai** nutarė ir toliau Vakarų Vokietijoje palikti karo stovį. Jis bus baigtas tik JAV kongreso nutarimu. Dar yra 200 karo įstatymų, tvarkančių Vokietijos gyvenimą.

— **New Yorko valstybės** gydytojai pradėti ruošti atominio karo gynybai.

— **Kovo 17 d. daugiau kaip** 5,000,000 Franklino D. Roosevelto laiškų perduota viešam naudojimui.

— **Kovo 17 d., sulaukęs 84** m. amžiaus, mirė žymusis pasaulio psichiatras prof. dr. Adolfas Meyer.

— **Prancūzijos užsienių reikalų** ministerija atsisakė duoti įvažiavimo vizą Sovietų Sąjungos žurnalistui — rašytojui Iljai Erenburg. Jis norėjo atvykti į Tarptautinį Žurnalistų Kongresą Paryžiuje kovo 27 — 30 dd.

— **Kovo 19 d. Frankfurte** atidaryta pavasarinė mugė. Joje išstatė savo gaminius 4154 firmos. Taip pat dalyvauja daug ir užsienio firmų.

— **JAV teismas Frankfurte** nuteisė Mrs. Yvetta Madsen 15 metų kalėti už nužudymą savo vyro, aviacijos leitenanto.

— **Nuo paskutiniojo karo** pabaigos sovietai kacetuose laikė 185,000 vokiečių. Iš jų 96,000 mirė, o 37,000 buvo deportuoti į Sovietų Sąjungą.

— **Per didelių audrų Atlante** laivai iš Europos į Ameriką vėluoja po kelias dienas.

— **Sovietų Sąjungos oficiozas** Pravda puola naująją Suomijos vyriausybę.

— **1949 m. amerikiečiai** kelionėms į užsienius išleido $695,000,000. Daugiausia keliauta į Kanadą, Meksiką ir Vakarų Indiją.

— **Komunistai iš Šanhajaus** neleidžia išvykti 400 amerikiečių ir 1200 kitų užsieniečių.

— **Anglija pradėjo gaminti** naujus raketinius naikintuvus, kurie bus žymiai tobulesni už esamus.

— **D. Britanijos karo ministeris** Strachey pareiškė, kad D. Britanijos kariuomenė nuo praeitų metų balandžio 1 d. iš 550,000 sumažinta iki 376,000.

— **Lenkijos komunistinė** vyriausybė nusavino bažnytines žemes.

— **Čekijos ne Rymo katalikų** dvasininkai turi duoti ištikimybės priesaiką ministeriui pirmininkui A. Zapotecky.

— **JAV prezidentas patiekė** kongresui tvirtinti valstybės biudžetą, $30,612,930,668. Biudžeto komisija jį sumažino 5 proc. Kongresas jį svarstys ateinančią savaitę.

— **Austrijos kancleris Leopold Figl** vėl kreipėsi į Keturis Didžiuosius, kad Vienoje būtų sušaukta taikos konferencija.

— **Valstybės departamentas** yra numatęs ateinančiais biudžeto metais, kurie prasideda liepos 1 d., sudaryti galimumą 3000 vokiečių atvykti į JAV. Tuo būdu yra vykdomas Vakarų Vokietijoje demokratijos platinimo planas.

JAV ambasadorius "aplink pasaulį" Philip Jessup (kairėje), šiomis dienomis grįžęs iš savo misijos, griežtai paneigė senatoriaus McCarthy jam daromus priekaištus dėl simpatijų komunistams.

IŠ LIETUVOS

7 RB. UŽ BILIETĄ Į BAŽNYČIĄ

Lietuvoje daugumas bažnyčių uždaryta. Kauno jėzuitų bažnyčioje sukrauti deportuotųjų lietuvių baldai, Vytauto bažnyčioje — įrengtas grūdų sandėlis. Studentės ir gimnazistės, nuplėšusios skelbimą, kad Marijonų bažnytėlė uždaryta, buvo nubaustos 6 metams ištrėmimo į Sovietiją.

Veikiančios bažnyčios atidaromos tik rytais keliom valandom. Įeinant reikia bilieto, kaip į kiną. Bilieto kaina 7 rubliai.

"LENCIŪGĖLIS" STALINUI

Maskvos Didžiajame Teatre Lietuvos vardu Staliną, jo 70 m. amžiaus sukakties proga sveikino Kaunaitė. Delegacijoje buvę: M. Gedvila, Tarnauskas, Jodinskas, Bučas, D. Stanelienė ir kt. Lietuviai šokėjai pašokę Stalinui "Lenciūgėlį..." Dovanų įteikta visokių — jų tarpe ir drožėjo J. Laurinkaus išdrožtas Stalino portretas, apjuostas lietuvišku ornamentu.

Pačioje Lietuvoje Stalino gimimo diena buvusi nedarbo diena.

PRIEVARTA Į ARTELES

Anksčiau į arteles buvo suvaromi tik stambieji amatininkai, o dabar varu grūdami ir patys smulkiausieji, nusavinant jiems jų darbo inventorių, kuriuo jie nuo metų naudojosi. Amatininkai negali tais įrankiais naudotis kada nori, bet tesinaudoja, tik artelės vadovybei leidžiant.

Amerikos Lietuvių Savaitė

DETROITO LIETUVIŲ DIENOS

Rašo Marija Sims

MENO VAKARAS

Atvykus per 1.000 tremtinių, mūsų miestas žymiai pagyvėjo. Tarpe šių naujųjų yra visokių profesijų žmonių, jų tarpe ir vienas kitas literatas ir muzikas.

Jeigu bėgtume su gyvenimu, tai nebūtų laiko nė atsidusti. Jau ir naujieji gyventojai jungiasi į tą skubų tempą ir, nors dažnai kritikuodami senuosius amerikiečius už jų greitumą, lyg nejusdami, patys bėga, sukasi, verčiasi...

Dar neatsidusome nuo emigracijos ir kitų su tremtiniais surištų reikalų, o jau čia kai kam gimė mintis ruošti literatūros ir meno vakarą. Šios iniciatyvos ėmėsi labai energingas buvęs tremtinys Jurgis Kastytis Gliauda. Literatūros ir meno vakaras buvo suruoštas kovo 12 d. buv. lietuvių svetainėje.

Programoje dalyvavo muzikai: komp. Bronius Budriūnas, prof. Vladas Motiekaitis ir Kazys Stašaitis. Literatai: Jurgis Kastytis Gliauda, Alė Nakaitė-Arbačiauskienė ir jūsų kolumnistė.

Smuikininkas Motiekaitis įspūdingai išpildė komp. Budriūno Maldą į Mariją" ir „Raudą", taipgi savo kompoziciją „Giedu dainelę". Kaz. Stašaitis padainavo solo Budriūno harmonizuotas dainas, pačiam kompozitoriui akomponuojant, „Oi, kas sodai" ir „Kas bernelio sumanyta".

Kastytis Gliauda skaitė savo poeziją iš „Sveika Amerika", humoristinių kūrinių rinkinio. Alė Rūta skaitė poeziją ir prozą, jūsų kolumnistė skaitė savo eilėraščius.

Pirmas bandymas nesutraukė žmonių, bet atgarsiai neblogi, tad tikimės ateityje, papildę kūrybinėmis jėgomis, suruošti dar ir kitą literatūros ir meno vakarą.

DAININININKŲ KONCERTAS

Gegužės 7 d. Art Institute, Tautinės Sąjungos 4 skyrius ruošia Antanino Dambrauskaitės ir Stasio Baranausko koncertą.

Detroite yra girdėjusių šiuos dainininkus dainuojant, ir jie puikiai juos įvertina.

PUIKI KRITIKA

Detroito Amerikiečių Musical Society vasario 28 d. Art Institute turėjo koncertą, kuriame soliste buvo pakviesta dainininkė Anna Kaskas. Laikraščiuose 'Detroit News' ir „Free Pres" buvo šis koncertas aprašytas palankiausia Annai Kaskas kritika. Vieno laikraščio ilgame aprašyme apie Anna Kaskas šiaip išsireikšta: „To top this excellent gift and her sensible use thereof, she captured the admiring ear of the Tuesday Musicale with an enunciation so clear cut that her texts became as important as her music."

Paskui paminėta, kad Anna Kaskas dar pajvairino savo dainavimą, sudainuodama savo tautos dainą „Mano rožė", kurią dainavo lietuviškai. Abu laikraščiai aukštai vertino mūsų tautos dukrą, Metropolitan operos solistę.

DAINUOS SVETIMTAUČIAMS

Kadangi mūsų Radijo Klubo choro praktikos vyksta International Institute, Instituto vadovybė, pasiklausius choro pamokų, kurioms diriguoja komp. Budriūnas, pakvietė lietuvius atlikti dalį programos koncerte, kuris įvyks gegužės mėnesį, Art Institute. Lietuviai žada dalyvauti.

PAGERBĖ PROF. IR DR. ŠIMOLIŪNUS

Atvykus į mūsų miestą buv. Baltic Universiteto prof. J. Šimoliūnui ir jo brolienei Dr. Sofijai Šimoliūnienei, buvę jų studentai ir buv. Kempteno stovyklos gyventojai, tuoj susirinkę pas Dr. Robertą Tamulionį, pagerbė naujai atvykusius. Vaišėse dalyvavo kemptenіečiai Tamulioniai, Petrauskai, Osteikos, Bankauskai, Repčienė ir kiti tremtiniai: komp. Budriūnas, Vedeika, medicinos seserys Marytė Nevickaitė ir Aleksandra Žemaitienė, Dr. Olšauskaitė ir Dr. J. Sims vietinis.

NUFILMAVO KAPĄ

Kovo 11 d. B. Gaidžiūnas, čia atvykęs, rodė paveikslus iš tremties ir nufilmavo mūsų žymaus tautiečio J. Smailio kapą, esantį Woodlawn kapinių Mausoleume, ąžuolu įrengtame kambarėlyje.

BALF atskaita vasario mėnesiui

PAJAMOS:

Balansas 1950 m. vasario 1 d.	$6,048.93
Balansas gėrybėmis	21,307.38
	27,356.31
Gėrybių gauta	$13,373.00
Aukų gauta	863.86
Narių mokesčių	256.00
Transportui	2,014.98
Namo nuoma	105.00
Našlaičių Fondui	20.00
Kalėdiniai atvirukai	5.00
Grąžinta apdrauda	9.28
	16,647.12
Viso	44,003.43

IŠMOKĖJIMAI:

(a) Tiesioginei šalpai:	
Lietuviams Austrijoje	$100.00
Liet. Prancūzijoj (gėryb.)	4,150.00
Lietuviams Italijoje (gėryb.)	6,140.00
Našlaičiams Amerikoje	5.00
	10,395.00
(b) Imigracijai ir įkurdinimui	
Atstovo atlyginimas	270.00
Transportui Amerikoje	25.00
Išlaidos uoste	74.25
Kelionės ir admin. Europoje	195.00
Spausdiniai	32.85
Kelionių išlaidos	66.00
Išimtina pagalba Amerikoje	404.50
	1,067.60
(c) Sandėlio išlaidos:	
Darbininkų algos	150.00
Pakavimo medžiaga	53.85
Gėrybių pristatymas	35.38
	239.23
(d) Administracijos išlaidos:	
Tarnautojų algos	843.66
Telef. ir telegramos	45.58
Pašto išlaidos	59.32
Raštinės reikmens	18.58
Kelionių išlaidos	207.17
Šviesa ir vanduo	31.95
Namo išlaikymas	26.18
Kuras	72.84
Namo pataisymas	30.00
Vajus, veiklos plėtimas ir garsinimai	166.84
	1,502.12
Viso išmokėjimų 1950 m. vasario mėn.	$13,203.95.
Balansas 1950 m. vasario 28 d.	$6,409.10
Balansas gėrybėmis	24,390.38
Viso	$30,799.48

1950 m. kovo 7 d.

A. S. Trečiokas
BALF iždininkas

Baltic - Scandinavian draugijos pramoga

WASHINGTON, D. C. Baltic Scandinavian Society Washingtone, paminėdama Lietuvos ir Estijos nepriklausomybės sukaktis ir G. Washingtono gimimo dieną, vasario 21 d. International Student House, 1825 R St., N. W., surengė pramogą.

Programa, kuriai vadovavo draugijos sekretorius L. J. Šunas, buvo pradėta Amerikos, Lietuvos ir Estijos himnais. Invokaciją paskaitė kun. Rudolf Troost iš Estijos. Draugijos pirmininkas George Savolainen oficialiai pasveikino susirinkusius ir paaiškino vakaro reikšmę. Buvo pristatyti garbės svečiai: prof. V. Stanka, kongresmonas Alvin E. O'Konski iš Wis., dr. A. Kairys, dr. Veronika Troost, Pntti Pajunen, suomių pasiuntinybės atstovas Ärtturi Lehtinen su žmona, Vytautas Petroshka ir kt.

Ilgesnes kalbas pasakė prof. V. Stanka ir kongr. A. O'Konski. Meninę programų dalį atliko smuikininkas A. Paukštys ir pianistė Galina Leonienė.

Ateinantis draugijos susirinkimas kviečiamas kovo 31 d. 8,30 val. vak. Friendship House, 619 D Street S. E. Washingtone.

L. J. E.

A. JEZUKEVIČIAUS PAGALBA TAUTIEČIUI NELAIMĖJE

BROCKTON, MASS. Vienybės Nr. 9 tilpusioje korespondencijoje iš Brocktono įsibrobė klaida. Tremtinių suruoštame Vasario 16 minėjime per radiją angliškai kalbėjo ne adv. Kavaliauskas, o **adv. Kazys J. Kalinauskas** iš Bostono. Jis yra ne tremtinys, bet amerikietis lietuvis, gilus patriotas, turįs artimus ryšius su amerikiečių visuomene ir įstaigomis. Šiuo metu jis eina JAV prokuroro asistento pareigas. Drąsi, turininga ir patriotiška jo kalba padarė gilų įspūdį amerikiečių visuomenėje. Nesuinteresuotas dalyvavimas šventės programoje ir specialus atvykimas iš Bostono, tai gražus jo patriotiškumo ir paslaugumo pavyzdys.

Sudarytoji tremtinių tautinių šokių grupė turi didelį pasisekimą amerikiečių visuomenėje. Ligi šiol ji jau turėjo keliolika pasirodymų pačios amerikiečių visuomenės ruoštose programose. Ateičiai taip pat turi eilę užsakymų. Tuo būdu gražiai populiarinamas lietuvių tautinių šokių menas ir garsinama lietuvių tauta amerikiečių visuomenėje.

Prieš kiekvieną pasirodymą publika trumpai supažindinama su lietuvių tautiniu menu ir lietuvių kančiomis bei nuostoliais bolševikų okupacijoje.

Šokių grupei sėkmingai vadovauja Regina Spokevičiūtė, o jos administraciją tvarko Ant. Bačiulis.

Vad lietuvių bakužės taryba, kurią sudaro visų organizacijų atstovai, paskutiniame posėdyje nutarė pakviesti į tarybą lygiomis teisėmis tremtinių organizacijos atstovus.

Dėl šio pakvietimo pradžioje buvo kilusios diskusijos, nes kai kurių organizacijų atstovai buvo priešingi tremtinių organizacijos atstovų pakvietimui. Reikalas buvo atsidūręs net tų organizacijų narių susirinkimuose, kuriuose aiškiai pasisakyta už tremtinių organizacijos atstovų priėmimą. Vad. lietuvių bakužės tikslas — kuo sėkmingiausiai pasireikšti kiekvienų metų rudenį ruošiamuose atskirų tautų pasirodymuose. Aišku, kad tremtinių atstovai šiuo atžvilgiu gerokai sustiprins vad. bakužės veiklą ir lietuvių pasirodymą.

Balandžio mėn. viduryje tremtiniai ruošia didelį koncertą, dalyvaujant žymioms mūsų meno pajėgoms. Metų pradžioje suruoštas pirmasis tremtinių koncertas praėjo dideliu pasisekimu. Jo pelnas paskirtas tremtinių šelpimui Vokietijoje. To koncerto pelno lėšomis paruošti siuntiniai pasieks skurstančius Vokietijoje tremtinius ligonius dar prieš Velykas.

Gražų artimo meilės pavyzdį parodė Adomas Jezukevičius, senas ateivis, kilęs iš Dzūkijos. Jis atsikvietė iš Vokietijos tremtinę Račkauskienę su trim vaikais, užstatydamas už jos šeimą 1000 dol. ir parūpindamas jai butą. Būdinga, kad atsikviestoji šeima Ad. Jezukevičiui nėra nei giminės, nei pažįstama. Ryšiai su ja užsimezgė atsitiktinai, pagal paskelbtą laikraštyje Ad. Jezukevičiaus adresą. Reikalingą 1000 dol. užstatą Ad. Jezukevičius pateikė taip pat savo iniciatyva, be jokio prašymo, nes toji net nedrįso to prašyti. Ji tik buvo pranešusi Ad. Jezukevičiui, kad pagal jo sudarytą darbo ir buto garantiją ji negalės atvažiuoti, nes imigracinės amerikiečių įstaigos reikalauja jos šeimos išlaikymui minėtos piniginės garantijos. Bet jautrios širdies žmogaus nereikia prašyti, nes jis pats supranta, kaip reikia padėti.

Ad. Jezukevičiaus nereikėjo prašyti. Jam pakako informacijos, ko reikalaujama, kad vargšė moteris galėtų atvažiuoti.

Tai tikrai retas jautrumas, savo tautiečio nelaimės atjautimas, pagalbos rankos ištiesimas ir išgelbėjimas keturių lietuvių, kurių šeimos galva dingo prie apkasų darbų. O, kad tokių gražių pavyzdį pasektų kiti!

Vėlutis

IŠLEIDO 1950 METŲ "KELRODĮ"

BALTIMORE, MD. Tik ką išėjo iš spaudos "Kelrodis" 1950 metams. Čia suminėtos Baltimorės lietuvių įstaigos, draugijos, profesionalai, biznieriai. Leidėjas A. Leonas, kaina 35 centai.

A. Leonas lietuviškajai visuomenei patiekė tokių informacinių žinių, kurių ne vienas kartais pasigęsdavo. Šiame leidinėlyje nurodyta, kad Baltimorėje yra:

Lietuviškų parapijų 1, religinių draugijų 4, lietuviškų parapijos mokyklų 1, liet. parapijos darželių 1, šeštadienio mokyklų 1, lietuvių kalbos kursų 1, knygynų skaityklų 1, parapijinės mokyklos knygynų 1, lietuviškų salių ir klubų 4, draugijų 26, liet. advokatų 5, medicinos gydytojų 12, dantų gydytojų 7, muzikos ir dainavimo mokytojų 3, dailininkų 1, gail. seselių 7, paskolų, draudimo, taupymo ir pirkimo — pardavimo bendrovių 4, liet. siuvyklų 7, vaistinių 3, gėlių krautuvių 3, grožio salionų 5, laidotuvių biurų 3, auto patarnavimų 4, spaustuvių 2, įvairių verslo įmonių 14, fotografų 2, kirpyklų 3, maisto krautuvių 10, kitų krautuvių 4, viešbučių 2, vasarviečių 2, restoranų 4, saliūnų 35, kabaretų 2.

Leidinio pabaigoje yra visų mūsų veikiančių pasiuntinybių, atstovybių ir konsulų adresai. Taip pat yra pasaulio lietuviškos organizacijos ir laikraščiai.

A. Leonas, leisdamas šią knygelę pirmiausia norėjo pasitarnauti naujakuriams, o taip pat ir seniesiems lietuviams. Gal dar reikėjo, kad šį "Kelrodį" būtų papildę kai kurie duomenys, pvz., dar reikėjo nurodyti gydytojų priėmimo valandas, keletą telefono numerių, greitosios pagalbos, ugniagesių komandų, kurios stovi arčiau lietuvių apgyventų vietovių. Taip pat gal dar kitų adresų. Nors visa tai gal ir nebuvo autoriaus tikslas, bet vis tiek jie nebūtų pakenkę. Be to, leidinėlio lapai nesunumeruoti. Formatas geras ir švariai išleista.

A. Č.

PHILADELPHIJOJ RENGIA MENO ŠIUPINĮ

Philadelphia, Pa. — Plačiosios visuomenės skatinamas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Philadelphijos skyrius šį sekmadienį, kovo 26 d. Lietuvių Muzikalėje salėje, 2715 E. Allegheny Ave., rengia didžiulį meno šiupinį. Rengėjai įdėjo daug kruopštaus darbo, kad ši meno šventė patenkintų kiekvieną atsilankiusį.

Kauno operos solistas Vladas Ivanauskas, tenoras, melodingomis liaudies dainomis perkels malonų klausytoją į gimtosios tėviškės laukus, o operų arijomis atskleis pasaulinių muzikų kūrybos grožį.

Septyniolikmetis, čia gimęs, C.F. Deuber, jau spėjęs su pasižymėjimu baigti Muzikos Akademiją, philadelphiečiams ir apylinkei gerai pažįstamas kaip nuolatinis televizijos solistas, virtuozas - akrdeonistas, sužavės kiekvieną.

Šokius atstovaus St. Modzeliauskas ir Ks. Knitaitis, - Lietuvos baleto solistai, talkininkaujant Philadelphijos bajerinai Odette Phillips ir Philadelphijos Baleto studijai.

Tarp kitų būdingų ir humoristinių šokių bus grupės atlikta „Čigonų rapsodija".

Philadelphijos Lietuvių Meno Ansamblio tautinių šokių grupė, kuri savo meniniu lygiu nuolat tobulėja, pašoks daugeliui mūsų dar nematytų tautinių šokių. Ansamblio vyrų oktetas, vadovaujant L. Kauliniui, padainuos skambių dainų. Danutė Tautvilaitė paskambins solo ir kitiems akomponuos.

Kauno Dramos Teatro aktoriai Kazys Vasiliauskas ir Vitalis Žukauskas, daugeliui žinomi iš spaudos, atliks linksmąją programos dalį, o taip pat konferuos ir visą programą. Šiupinio pradžia 3 val.p.p.

Alg. Januškevičius

Organizuoja tautinių korporacijų centrą

Chicaga, Ill. — Čia įsikūrė jau per 4000 tremtinių lietuvių. Jų tarpe nemaža yra baigusiųjų aukštąjį mokslą arba studijavusių N. Lietuvoje ar Vokietijoje.

Tautinės minties korporacijų atstovai dar praėjusią vasarą sudarė laikinę vadovybę, kuriai pavedė vadovauti Chicagoje įsikūrusiems tautinių korporacijų nariams ir patyrinėti nuolatinės organizacijos įsteigimo klausimą. Šios vadovybės rūpesčiu buvo gražiai paminėta Neo Lithuania korporacijos įsteigimo sukaktis lapkričio 11 d.

Kovo 12 d. sueigoje, kurioje dalyvavo apie 50 Neo Lithuania, Filiae Lithuania, Jaunosios Lietuvos, Lietuvos, Hercus Monte ir Vilties korporantų, išklausius laik. vadovybės pirmininko adv. P. Glemžos pranešimo dėl praeities veikimo ir inž. J. Jurkūno minčių dėl ateities veiklos, nutarta sudaryti Lietuvių Tautinių Korporacijų Sambūrį. Šių korporacijų narių vien Chicagoje priskaitoma apie 90.

Išrinkta sambūrio valdyba, kuri pareigomis taip pasiskirstė: Dr. J. Paplėnas - pirm., Dr. A. Verbickas - vicepirm., P. Sutkus - sekr., V. Gudaitis - ižd. ir Žukauskienė - Špokevičiūtė - narys. Valdyba įpareigota paruošti Sambūrio statutą.

Bartkus painformavo sueigą apie Lietuvių Tautinės Sąjungos veiklą Chicagoje.

Sueigai vadovavo Dr.S. Starkus, Dr. A. Verbickas ir V. Gudaitis.

J. R.

Nelaukta retenybė

Čia mūsų apylinkėje (Del Mar, Calif. — per 100 mylių nuo Los Angeles) yra vienas lietuvis, Amerikoje gyvenąs jau per 40 metų, ir lietuviškai kalba tikra, gryna kalba. Jis net savo žmoną amerikietę išmokė lietuviškai. Tai tikra retenybė! Kita vertus, Los Angeles sutikom vieną DP tremtinių šeimą, dar tik kokius 2 mėnesius JAV gyvenančią, o nesigėdindami sako, kad į darbą važiuoja strytkariu ir, reikia nereikia, amžinai maišo angliškus žodžius.

(jn)

C. WILLIAM KACHAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
637 Washington Boulevard
Baltimore, Md.
Telefonai:
LExington 5714
MUlbery 8617

SIMAS GURINSKAS
Restoranas ir Baras
210 E. Eutow St.
Baltimore, Md.
Tel. PLaza 6313

Garden Hotel Cafe
A. ZINZELETA, Sav.
Geri gėrimai ir užkandžiai
švarūs kambariai
612 E. Lombard St.
BALTIMORE 2, Md.
LExington 8229

CASINO GARDEN RESTORANAS
William ir Mary Lang, *Sav.*
Amerikoniški ir lietuviški valgiai.
Salė pramogoms ir parkas vasarai
Šokiai penktadieniais ir šeštadieniais, grojant pirmos rūšies orkestrui.
128 North St.
Waterbury, Conn.
Tel.: 4-9920.

DR. M. J. COLNEY
148 Grand Street
WATERBURY, CONN.
Telefonas 3-4747
PRIĖMIMO VALANDOS:
nuo 10 val. ryte iki 8 val. vak.

WALTER'S CAFE
W. Medveckas, Sav.
Degtinė, alus ir vynas
1124 W. Pratt St.
Baltimore, Md.

Juozapaitis Cafe
Restoranas ir Baras
18 S. Fremont St.
Baltimore, Md.

VALONES CAFE
BAR
MARY VALONES, sav.
5300 TACONY STREET,
Philadelphia, Pa.

BILL and AL's CAFE
A. Rinkus ir V. Vinickas
1520 Cumberland Street
Philadelphia, Pa.

GEO S. REINS
BAR
1625 S. 2nd STREET,
Philadelphia, Pa.
Tel. FU 9-0692

WINIFRED'S
MOTERIŠKŲ DRABUŽIŲ
KRAUTUVĖ
W. Jankauskienė, sav.
3409 Walnut St., Phila, Pa.
EVergreen 2-3961

BARON'S BAR

W. Baranauskas, Sav.
5345 Wyalusing Avenue
Philadelphia, Pa.
Tel.: GR 3-9995

UNION BRONZE FOUNDRY
High Grade Bronze Castings
STANLEY SKIKAS
SAVININKAS
(Pėda nuo Union Avenue)
BRIDGEPORT, CONNECTICUT
Tel.: 3-4696 Namų tel.: 4-6611

WHITE HALL HOTEL
PETER ČESNULIS, savininkas
2 barai, restoranas, salės parengimams
NEW TOWN, PA. Tel. 9981

MONUMENTS & CEMETARY MEMORIALS
E. J. WITALIS
MacDADE BLVD. CEDAR AVENUE
Rear entrance Holy Cross Cemetary
DARBY, PA.
Phone Darby 2487

FRANK T. ROHM
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Liūdesio valandą sąžiningai patarnauja.
434 STRATFORD AVE., BRIDGEPORT, CONN
Tel.: 4-8498

NEW BRITAIN, CONN.

Quality Market
VICTOR ABECUNAS, Sav.
356 Park Street

Hartford Ave. Restaurant
ANDRIUS SVIRINAS, Sav.
36 Hartford Avenue

A. P. KARLONAS
Laidotuvių Direktorius
280 Chestnut Street
Tel.: 9-1181

Paul's Restaurant
Paul Višniauskas, Sav.
pirmos rūšies maistas
įvairiausi gėrimai,
31 Spring Street

JOHN B. VARKEL
PACKAGE STORE
Degtinė, vynas ir alus
411 Stanley Street
Tel.: 9-8288

DAINŲ IR LITERATŪROS VAKARAS

Hartford, Conn. — Kovo 26 d. Lietuvių Amerikos Piliečių Klubo svetainėje, kuri paskutiniu laiku labai gražiai atremontuota, įvyks didelis lietuvių dainų ir literatūros vakaras. Tai bus pirmas tokio masto parengimas, į kurį tikimasi sutraukti daug žmonių.

Vietinis komitetas, į kurį įeina Stankevičienė, Chase,Mineika, Strazdas, inž. Guntulis, Medonis, sudarė vakaro programą, kurioje dalyvaus Lietuvos operos solistė Vincė Jonuškaitė, padainuodama liaudies dainų ir operų arijų, ir Julius Mačiulis, labai gražiai užsirekomendavęs įvairiuose koncertuose. Čia pirmą kartą pasirodys didesniu mastu ir vietinė pianistė Eleonora Dvarionaitė - Miniukienė.

Literatūrinę dalį atliks aktorius Henrikas Kačinskas, padeklamuodamas B. Sruogos,K. Donelaičio bei A. Baranausko veikalų ištraukų. Rašytojas Antanas ,Gustaitis paskaitys savo jumoristinių eilėraščių.

Sveikintina, kad komitetas sugebėjo suorganizuoti tiek geriausių jėgų. Girdėti, kad ir visi tie, kurie anksčiau negalėjo Waterburyj patekti į salę, kai tų pačių asmenų programa buvo atliekama, dabar keliaus į Hartfordą. Z.M.

Gražus Vienybės koncertas Philadelphijoj

Kovo 18 d. Philadelphijoje, Pašalpinio Klubo salėje, Vienybė davė progos dainas ir muziką mėgstančiai publikai pasigėrėti vertinga programa.

Koncerto programą atliko iš kelių miestų sukviesti lietuviai menininkai: Juzė Augaitytė — iš Philadelphijos, Ipolitas Nauragis — iš New Yorko, Aleksas Mrozinskas — iš Brooklyno ir Henrikas Kačinskas — iš Bostono.

Pirmojoje programos dalyje, kurią trumpa kalba atidarė Vienybės redaktorius Juozas Tysliava, dainininkai padainavo lietuvių liaudies ir liet. kompozitorių dainų, o A. Mrozinskas paskambino M. K. Čiurlionio kūrybos. Henrikas Kačinskas padeklamavo V. Krėvės "Daina apie arą".

Antrojoje koncerto dalyje dainininkai padainavo pasaulinių kompozitorių dainų ir operų arijų, vokalinę dalį užbaigdami W. A. Mozarto "Don Juan" operos duetu "Duok ranką man." A. Mrozinskas paskambino solo Fr. Chopino kūrybos ir akompanavo dainininkams. H. Kačinskas padeklamavo ištraukų iš A. Baranausko "Anykščių šilelio" ir bisui — P. Babicko "Dramblio kojos".

Visi programos dalyviai publikos buvo labai šiltai sutikti ir palydėti, net pakartotinai reikalaujant pasirodyti ir bisuoti. Juzė Augaitytė, kuri sekančią dieną minėjo savo vardadienį, tat koncerte, vardadienio išvakarėse, savo draugų ir pažįstamų buvo apdovanota gausiomis dovanomis ir gėlėmis.

Koncerto programą dar papildino Juozas Tysliava, paskaitydamas ištraukų iš neseniai išėjusios Runcės Dandierino knygos "Šilkai ir vilkai".

Įvairiomis aktualiomis temomis skambiai parašyti Runcės Dandierino eilėraščiai, gerai J. Tysliavos perskaityti, šiltai nuteikė publiką, kuri ir jam lygiai taip karštai plojo, kaip ir kitiems koncerto programos dalyviams.

LIETUVIŲ DP UŽDAVINIAI AMERIKOJE

Lietuvių tremtinių atvykimas į JAV sudaro mūsų gyvenime didelę permainą. Skaitant, kad pagal DP įstatymą JAV pasieks apie 20,000 DP, kas sudaro apie trečdalį visų mūsų tremtinių Vakarų Europoj arba apie 1% mūsų tautos. Nors tai yra nedidelis žmonių skaičius, bet jų lyginamas svoris yra aukštas, nes jų tarpe yra nemažai inteligentų, profesionalų (gydytojų, teisininkų, inžinierių), akademikų (profesorių) ir kitų, dėl kurių prieauglio buvo rūpintasi atgimimo ir neprklausomybės laikais. Būtų įdomu ir svarbu žinoti, jei BALF'as paskelbtų, kiek ir kokios profesijos žmonių čionai atvyko.

Kokie yra mūsų uždaviniai naujam krašte ir pareigos tėvynei?

Mūsų asmeniški reikalai, mūsų įsikūrimo rūpesčiai atima daug laiko, nors mes turime ir kitų pareigų.

Mes pasiekėm kraštą, kuriame nuo seniau gyvenančių lietuvių skaičius bent 10 kartų didesnis už atvykusius DP, imant, kad susipratusių lietuvių čia yra apie 200,000.

Prof. K. Pakštas bendrą lietuvių skaičių JAV parodo apie 600,000. Čia įskaitomi lietuviškos kilmės asmens, bet jų tarpe yra daug tautiniai nesusipratusių. Čionykščiai nuo seniau gyvenantieji lietuviai sudaro bendruomenes — parapijas, turi savo draugijas, spaudą, nors jie palaikė ryšius su Lietuva, bet turi savo skirtingų žymių.

REIKIA RUOŠTIS ILGAI EMIGRACIJAI

Nors mėgstame pabrėžti, kad esame laikinai čia atkeliavę ir tikimės grįžti į laisvą tėvynę, bet turime numatyti, kad tas laikinumas gali būti daug ilgesnis, negu mes pasiruošę laukti. Gyvenant Vokietijos stovyklose, buvo kalbama, kad per kelerius metus mūsų klausimas turi būt pagrindinai išspręstas. Kalbėtojai ir spauda nurodydavo tik vieną sprendimo kelią — karą.

Bet realios priemonės buvo priešingos mūsų norams. Mus išbarstė po visą žemės paviršių ir tai ne kompaktinėm grupėm, kaip norėjom ir tikėjomės. Gal tik JAV davė daugiau laisvės rinktis išsyk apsigyvenimo vietą ir ne tiek varžė dėl amžiaus. Tačiau, gyvendami toliau no Europos, čia matome, kad žmonės žiūri ir ruošiasi įvykiams daug ramiau ir šalčiau. Matyti, jie yra tos nuomonės, kad dabartinė bloga taika yra geresnė už būsimą moderniską karą. Yra aiškus vadovaujančių asmenų nusistatymas kiek galint nutęsti arba nustumti karo pradžią. Kaip tai atsilieps mūsų tautos kamienui po rusų letena, tai yra kitas opus klausimas. Bet šį kartą norėčiau svarstyti mūsų prisitaikymą prie naujų sąlygų Amerikoje, spėjant, kad mūsų buvimas čia gali ilgiau užtrukti, negu mes norėtume. Mūsų pagrindinis uždavinys išsaugoti savo tautiškumą, būti aktyviais, sąmoningais lietuviais kiek galima ilgiau.

Kada ateis išlaisvinimo valanda, nežinome, bet reikia prileisti, kad blogiausiu atveju, gali tekti jos laukti ne vienai arba dviem kartom, bet ilgiau, tai yra ne kelerius metus, kaip mus įtikinėjo, bet kelias dešimtis metų.

TAUTINIŲ MOKYKLŲ STOKA

Todėl tam reikia ruoštis iš anksto. O tai yra sunkus uždavinys ir, jį sprendžiant, kliūtys reikia numatyti iš anksto. Amerika yra kraštas, kuris beveik neturi tautinių problemų, neliečiu prasinių skirtumų — spalvotų tautų. Amerika rodo tolerantiškumą visom tautom, kurios gyvena jos plotuose. Bet praktiškai numato, kad ateity jos priims anglų kalbą ir kultūrą. Pirmoji ateivių karta paprastai išlaiko savo tautines tradicijas, bet antroji karta — čia gimę vaikai ir trečioji — stipriai asimiliuojasi. Gyvenimas dideliuose miestuose, kur įvairios tautybės maišosi, veikia tautiškai neigiamai. Visi stengiasi būt panašūs viens į kitą, viešai vartoti tik anglų kalbą. Be to, mokykloj vaikai iš mažens mokomi tik anglų kalbos, ir neturi progos taisyklingai išmokti savo tėvų kalbos.

Jau antroji karta: čia gimę vaikai — paprastai kalba laužyta lietuvių kalba net tuose miestuose, kur yra lietuvių parapijinės mokyklos. Tai yra liūdnas, bet tikras vaizdas.Girdėjau, kad kitų tautybių vaikai (lenkų, prancūzų), išėję savo parapijines mokyklas, išmoksta savo tėvų kalbą, nes pusė pamokų dėstoma agliškai, o kita pusė — jų prigimta kalba.

Lietuvių vaikų tėvai būk nerekalauja, kad jų vaikai mokytųsi lietuvių kalbos. Turime prieš akis liūdną pavyzdį, kur lietuviai neverčiami atsižada savo teisių į gimtąją kalbą ir tautybę.

ŠEIMOS UŽDAVINYS

Antras veiksnys, kuris gali padėti ugdyti vaikų tautiškumą, tai yra pati šeima (žinoma, ji turi būti nemišri), auklėjanti vaikus tautinėje dvasioje. Čia prisimintina P. Rimšos skulptūra "Vargo mokykla", kur motina verpdama, iš elementoriaus moko savo vaiką.

Amerikos miesto gyvenimo sąlygos, kur įvairių tautybių vaikai praleidžia dienas gatvėje žaisdami, padeda juos nutautinti. Abiejų tėvų buvimas darbe (fabrike) visą dieną, vaikus išjungia iš tėvų globos, ir jie pasilieka tik viešos angliškos mokyklos įtakoj. Su tuo kovoti arba tam atsispirti yra labai sunku, tačiau kitų tautų pavyzdžiai rodo, kad ir čia galima rasti išeitį.

Turime išmokti būti būti lietuviais bet kurioj vietoj, gyvendami svetimuos kraštuos, o ne tik liesdami savo kojom Lietuvos žemę. Tai yra vienas pagrindinių uždavinių.

ŽYDŲ TAUTA

Žydai mums duoda labai pamokinantį pavyzdį. Jie sugebėjo ne kelis šimtmečius, bet apie du tūkstančius metų, būdami išvaryti iš Palestinos, gyventi nesumišę su kitom tautom. Jie net neturėjo bendros kalbos, nes hebrajų ir žydų kalbą nevisi moka. Čia pabrėžtina, kad didžiausia parama žydų tautiškumo palaikyme yra jų tikyba, kuri daugiau nusveria kaip jų kalba. Žydas, pakeitęs savo tikybą, nustoja būti žydu. Tuo tarpu Amerikos žydai, kurie kalba angliškai, arba Rusijos žydai — rusiškai, pasilieka žydai, nes jie laikosi savo tikėjimo.

Paėmiau pavyzdžius iš tautos, kurią mes pažįstame nuo seniau, kuri, kovodama už savo išsilaikymą, parodė nepaprastai didelių gabumų.

TIKYBOS VAIDMUO

Dažnai girdime, kad bažnyčia neturi tiesioginio uždavinio rūpintis tautybės palaikymu. Bet gi kitų tautų pavyzdžiai rodo ką kita. Tos tikybos, kurios vartoja pamaldose gimtąją kalbą, daro didesnę įtaką už nesuprantamą lotynų kalbą. Taip elgiasi evangelikai arba rytų apeigų katalikai. Ir lotynų kalba yra gimininga ir kiek suprantama katalikiškosioms romanų tautoms.

Teko girdėti, kad katalikiškoje Bavarijoje (Vokietijoje) bažnyčiose lotyniškų pamaldų žodžius vertėjas čia pat pasako vokiškai.

KODĖL KOLONIJOS MERDI?

Atvykome į kraštą, kuriame lietuviai emigrantai per kelis dešimtmečius atliko žymius darbus jų tikybai ir tautiškumui palaikyti. Čia suradom lietuvių statytas bažnyčias ir jų įsteigtos parapijos laikosi neblogai, bet gesta lietuvių tautinė sąmonė. Gal tai yra natūralus reiškinys, kad, neturėdami tautinės mokyklos, Amerikos lietuviai priversti atiduoti savo prieauglį — vaikus į anglų mokyklą.

Čia opūs klausimai, surišti su bažnyčia, gal tai gali kai kam nepatikti, betgi jų negali nutylėti.

Gyvendami Lietuvoje ir Vokietijos stovyklose pamaldų metu giedojome lietuviškas giesmes ir net Tautos Himną. Čia Brooklyne radome tik lotyniškus giedojimus, pamaldų metu, negirdim lietuviško "Pulkim ant kelių", o "Marija" giedama tik pamaldom pasibaigus, lyg tai būtų neleistina. Turėtum savęs paklausti, ar tai yra draudžiama ar mes patys atsižadam savo teisių bažnyčiose. Dr. B. K. Vencius neseniai teisingai išsitarė vienam straipsny Vienybėje, kad Amerikos lietuviai neturi savo aukštos dvasiškos vadovybės. Daugumoje kitų rankose yra bažnyčių administracija ir visa bažnytinė politika. Nors tai sunkiai pataisomas mūsų naudai reikalas, bet ir čia, gal būt, galima būtų daugiau atsiekti, negu dabar turima. Čionykščiai lietuviai, daugumoj katalikai, pasiduoda bendrai bažnytinei tvarkai, kuri nesiskaito su atskirom tautybėm. Kitos tautybės turi kunigus ir visą bažnytinę vadovybę iš savo tautos žmonių, ir jų tikybos juos tautiškai stiprina.

Gerai lietuviškai kalbančių ir tautiškai susipratusių kunigų parapijose išlaikymas yra labai svarbus ir gal kiek nuo pačių parapijiečių, pareinąs. Juk sakoma: koks klebonas, tokia ir parapija. Neabejotina, kad tautiniai susipratusių lietuvių kunigų vadovaujamos parapijos parodys didžiausią gajumą ir ištvermę. Amerikos lietuvių spaudoj teko skaityti nusiskundimų, kad kai kurių parapijų klebonai (iš čia gimusių) lietuviškus reikalus silpnai supranta ir nerimtai gina, nelyginant, ko greičiau norėdami savo parapijiečius paversti anglais.

(Bus daugiau)

Dr. V. Tercijonas

Skundas prieš ALR Katalikų Susivienijimo valdybos narius

WILKES - BARRE, Pa. dienraštis Times - Leader vasario 28 d. laidoje paskelbė, kad Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo nariai teismui įteikė skundą prieš pirmininką Leonardą Šimutį, sekretorių W. L. Kvetkų, iždininką P. Krasauską ir iždo globėjus Venslovą ir Abromaitį už išeikvojimą iš Konversijos fondo 19,151.50 dol. Valdybą skundžia ALRKS nariai Frank Katilius, William Loscoskis, William Savage, Simon Galinas, Joseph Venslauskas ir Edvardas J. Valibus.

Skunde sakoma, kad kaltinamieji valdybos nariai, nuo 1944 m. liepos 1 d. sudarę direktorių tarybos daugumą, trijų metų laikotarpyje išleido daugiau pinigų, negu ALRKS konstitucija ir nuostatai leidžia. Sakoma, kad sekretorius W. Kvetkus ne tik pasiimdavo didesnę algą, negu sekretoriui nustatyta, bet išleidęs dar 16,640.50 dol., pirm. Šimutis išleidęs 870 dol., iždininkas Vaičaitis — 348, iždo globėjai Abromaitis — 250, kun. J. Baltusevičius — 200, iždininkas J. Yonakas — 100, vicepirm. G. Venslovas — 50 ir Garso redaktorius M. Zujus — 50 dol.

Skundėjai reikalauja dabartinę valdybą pašalinti iš pareigų ir Susivienijimui grąžinti 19,151.50 dol. Skundą teismui įteikė advokatai J. R. Verbalis ir Thomas C. Moore.

Vieną palikai — kitą sutikai

Kai iš tėvynės išvykai,
Vaikus ir žmoną palikai.
Tu juos mylėjai, bučiavai
Ir pinigų neskaičiavai.

O kai jau perplaukei marias,
Tu užmiršai visas kares.
Gyvent iš naujo čia ėmei
Ir gyveni lig šiol ramiai.

Praėjo metai keleri.
Turtingą žmoną jau turi.
Tu ją mylėk, tu ją bučiuok
Ir vien tik dolerius skaičiuok.

Gal atsiras čia ir vaikai,
Tiktai ne tie, kur palikai.
O jei paliks tave žmona,
Ar besugrįši pas aną?...

Skundas prieš ALR Katalikų Susivienijimo valdybos narius

WILKES - BARRE, Pa. dienraštis Times - Leader vasario 28 d. laidoje paskelbė, kad Lietuvių Rymo Katalikų Susivienijimo nariai teismui įteikė skundą prieš pirmininką Leonardą Šimutį, sekretorių W. L. Kvetkų, iždininką P. Krasauską ir iždo globėjus Venslovą ir Abromaitį už išeikvojimą iš Konversijos fondo 19,151.50 dol. Valdybą skundžia ALRKS nariai Frank Katilius, William Loscoskis, William Savage, Simon Galinas, Joseph Venslauskas ir Edvardas J. Valibus.

Skunde sakoma, kad kaltinamieji valdybos nariai, nuo 1944 m. liepos 1 d. sudarę direktorių tarybos daugumą, trijų metų laikotarpyje išleido daugiau pinigų, negu ALRKS konstitucija ir nuostatai leidžia. Sakoma, kad sekretorius W. Kvetkus ne tik pasiimdavo didesnę algą, negu sekretoriui nustatyta, bet išleidęs dar 16,640.50 dol., pirm. Šimutis išleidęs 870 dol., iždininkas Vaičaitis — 348, iždo globėjai Abromaitis — 250, kun. J. Baltusevičius — 200, iždininkas J. Yonakas — 100, vicepirm. G. Venslovas — 50 ir Garso redaktorius M. Zujus — 50 dol.

Skundėjai reikalauja dabartinę valdybą pašalinti iš pareigų ir Susivienijimui grąžinti 19,151.50 dol. Skundą teismui įteikė advokatai J. R. Verbalis ir Thomas C. Moore.

PASIGENDAMA LIETUVIŠKUMO IR KULTŪRINĖS LAISVĖS

Atvykome per vandenyną į kraštą, kuriame daugelis mūsų brolių surado laimę ir gerą gyvenimą. Jie pinigais ir darbu padėjo mums atstatyti nepriklausomą Lietuvą po pirmo pasaulinio karo, jie dabar padeda tūkstančiams tremtinių įsikurti šiame krašte.

Mums, Europos vaikams, čia daug daug politinės ir religinės laisvės, čia daug laisvės darbo pasirinkime, tačiau mes pasigendame lietuviškumo ir... kultūrinės laisvės. Mums baisiai keista, kad vaikai šio krašto mokyklose negali mokytis savo gimtąja kalba.Lietuvoje lietuviai mokėsi mokykloje lietuviškai,žydai - žydiškai, lenkai - lenkiškai, vokiečiai - vokiškai.. Lenkijoje, Latvijoje,Estijoje buvo taip pat. Tik didžiosios Vak. Europos valstybės (Vokietija, Prancūzija ir Anglija) nedavė kitoms tautoms kultūrinės laisvės ir neleido svetimšalių vaikams mokykloje mokytis savo gimtąja kalba. Mes esame labai nustebę, kad čia, kaip ir Vokietijoje, Prancūzijoje ir Anglijoje, neleidžiama mokykloje mokytis savo gimtąja kalba. Atrodo, JAV turi norą mūsų Europoje gimusius ir augusius vaikus per trumpiausią laiką paversti amerikonais (Amerikos piliečiais be tautybės). Mes daugiau negu stebimės, kad tokie siekimai šiame laisvės krašte egzistuoja.

Gal amerikiečiui ši mano mintis bus nesuprantama ar net keista. Tikrai. Bet europiečiui, sugebančiam vertinti kultūrinę laisvę, atrodo du labiausiai nesuderinami dalykai- didžiausia politinė ir spaudos laisvė ir priverčiama angliškoji (su anglų dėstomaja kalba) mokykla net svetimšalių vaikams.

Neseniai viename amerikiečių laikraštyje radau parašyta, kad Čekijos mokyklose įvedama privaloma rusų kalba. To straipsnio autorius piktinosi ir reiškė savo nustebimą dėl tokio Čekijos bolševikiško okupanto elgesio. O juk Jungtin. Amer. Valstybėse ir čeko, ir latvio, ir lietuvio, ir žydo vaikai mokomi tik anglų kalba amerikiečių mokyklose. O stebimės tik mes, europiečiai, kurie tiek daug kovojome dėl kultūrinės laisvės, kurie tiek daug kentėjome nuo Hitlerio ir Stalino, kad norėjome būti lietuviais ir norėjome turėti savo lietuviškas mokyklas, lietuvišką bažnyčią, teatrą, spaudą.

Mes čia pasigendame lietuviškos mokyklos. Atrodo, kad angliškoji pagal įstatymą privaloma. Tačiau reiktų pabandyti išsiaiškinti, argi negalėtų rasti vietos šioje laisvės šalyje ir lietuviškoji mokykla.Gal Lietuvos piliečių vaikams (DP vaikams) angliškoji mokykla nėra privaloma?

„Draugas" daug rašo apie Chicagoje steigiamas šeštadienio lietuviškas mokyklas, kur vaikai bus mokomi lietuvių kalbos, istorijos, geografijos.Tai bėdos ir vargo pridedamos pamokos, o ne lietuviška mokykla. Bet reikia propaguoti ir jas, kol įsikursime geresnių. O jų įsikursime. Tik daugiau gerų norų, ir šiame laisvės krašte bus mums leista turėti tikras lietuviškas mokyklas.

M. Stonys

PHILADELPHIA, PA.

GRUSH HOTEL AND BAR
ADAM GRUSH, SAV.
Kampas BROAD ir RACE STREETS
(prie Broad Street Stoties)
Tel. Rittenhouse 6-6530

MALONI LIETUVIŠKA UŽEIGA
ANTHONY BALCHIUNAS, SAV.
113 SOUTH 34th STREET
Arti Pennsylvanijos Universiteto

PETER DAVIDONIS
VYNAI — LIKERIAI — ALUS
2327 Brown Street Philadelphia, Pa.

SHEPHERD DISTRIBUTING CO.
Distributors for
DOMESTIC and IMPORTED BEERS
Wholesale and Retail
JOSEPH V. PLAKIS
2315 N. 28th St., Philadelphia, Pa.
Tel.: SAgamore 2-2013

WOODLAND CAFE
B. J. TRIBULAS, Sav.
63rd STREET at WOODLAND AVENUE
Telefonai: Saratoga 9656, West 4117

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS KAVALIAUSKAS
Licensed Penna and New Jersey
1601-03 So. 2-nd Street Tel.: DEW 51

CHARLES J. ROMAN
(RAMANAUSKAS)
1113 Mt. Vernon Street Telefonas Poplar 4110
Moderniška laidojimo įstaiga: didelė graži koplyčia, erdvi salė su baru, pakeleivingiems suteikiama nakvynė—viskas įmokamai.
Nelaimės valandą kreipkitės į mūsų įstaigą, dieną ar naktį —mes visados pasirengę suteikti geriausį patarnavimą.

Raymond Wasikonis
RESTORANAS IR BARAS
2826 Master Street
Philadelphia, Pa.

VINCO VIDGINIO
MAISTO KRAUTUVĖ
438 JEFFERSON ST.
Philadelphia, Pa.
TR 1-6627

TRAUN'S CAFE
N. E. cor. 16th Street and Spring Garden
Tel. LO 7-8662, LO 7-4967
Res. Cheltenham 2562
Philadelphia, Pa.

WILLIAM VALAITIS
Visokeriopas automobilių taisymas
1730-2 E. Moyamensing Ave
Philadelphia, Pa.
Tel. Howard 8-0596

FRANKFORD AV. CAFE
John Baltaduonis, sav.
1700 Frankford Avenue
Philadelphia, Pa.

A. MIEŽIS
Alus, degtinė ir vynas
2207 N. 2nd STREET
Regent 9-4156 Philadelphia

ANTHONY MARTIN
RESTORANAS IR BARAS
3759 N. 7th Street
PHILADELPHIA, PA.

ADAM'S CAFE
RESTORANAS IR BARAS
941 SPRING GARDEN, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9785

Naujai atidarytas lietuviškas restoranas ir baras
TRAUN'S
N. E. cor. 7th and DAUPHIN STREET, PHILADELPHIA, PA.
Tel. PO 5-9566

SILVER LAKE PACKING CO.
J. C. Kveragas, Sav.
Viena iš didžiausių skerdyklų ir mėsos paskirstymo įmonių
137 FRANKLIN AVENUE
Tel.: 4-6185 - 6186 SCRANTON, PA.

VIENYBE

A American Weekly in the Lithuanian language

Established in 1886 by J. J. Paukstis

JUOZAS TYSLIAVA, Editor and Publisher

Salomėja Narkėliūnaitė, Editor

Editorial and Business Office:

412 Bedford Ave., Brooklyn 11, N. Y. Phone EVergreen 4-0862

Subscription Rates: USA and possessions $4.00 per year, Canada $4.50, elsewhere $5.50. Advertising rates on application.

Entered as Second Class Matter October 23, 1907 at the Post Office at Brooklyn, N. Y. under the Act of March 3, 1879.

Penktadienis, 1950 m. kovo 24 d.

REIKIA KITOKIŲ VAISTŲ

Kaip miela būtų sulaukti laiško iš Lietuvos. Laiško, kuris papasakotų, kas gi ten mūsų tėvynėj dedas, kaip ten mūsų broliai ir sesės begyvena, ką beveikia. Juk mes taip seniai besimatėm, taip vieni kitų esam išsiilgę.

Tačiau mus nuo Lietuvos skiria geležinė uždanga. Sovietų Sąjunga nuo laisvojo pasaulio atsiribojo sandaria uždanga. Kodėl ji taip daro?

Tiesa yra didžiausias komunizmo priešas. Jei komunistai nekovotų su tiesa, komunizmas neišsilaikytų. Ir geležinė uždanga reikalinga tam, kad nusikalstamą santvarką būtų galima paslėpti nuo laisvojo ir tiesą mylinčio pasaulio akių.

Kas komunistiniuose kraštuose įtariamas palaikąs ryšius su užsieniu, tas jau priešas, tam jau gresia kalėjimas. Tad susirašinėjimas su užsieny gyvenančiais giminėmis, draugais ir pažįstamais yra pavojingas.

Pirmosios bolševikų okupacijos Lietuvoje metu, tos tiesos nežinodami, daug kas nukentėjo, pateko į išvežamųjų sąrašus.

Nors Sovietų Sąjungos režimas ir nemėgsta, kad jos gyventojai susirašinėtų su užsienyje gyvenančiais savo giminėmis, tačiau pastaruoju metu Amerikos lietuviai gauna laiškų iš Lietuvos. Daugumoje tų laiškų prašoma vaistų: penicilino, streptomicino...

Kad Lietuvoje reikalingi vaistai, niekas negali abejoti. Sovietų Sąjungoje vaistų trūksta. Tačiau kyla klausimas, kaip bolševikai leidžia tų vaistų per laiškus prašyti.

Jeigu tie vaistai būtų reikalingi žmonėms, bolševikai tikriausiai neleistų jų užsieny prašyt. Tokie laiškai būtų sulaikomi.

Jei vis dėl to vaistų prašoma, tai reikia manyti, kad tai daroma ne tik su NKVD žinia, bet ir jos įsakymu.

Sovietų Sąjunga Lietuvą kankina, Lietuva serga, jai reikalingi vaistai. Bet jai reikalingi kitokie vaistai, negu penicilinas.

ŠALTASIS KARAS

Šiuo metu politikai daugiausia kalba apie vadinamąjį šaltąjį karą. Šaltojo karo problema yra pati svarbiausia ir aktualiausia. Ieškoma būdų jai išspręsti, kitais žodžiais tariant, baigti šaltąjį karą.

Šaltojo karo problema taip sunkiai sprendžiama dėl to, kad Sovietų Sąjunga to karo nenori baigti, nes jis jai yra naudinga.

Valstybės sekretorius Dean Acheson savo pasakytoje kalboje Barkley, Calif., patiekė septynių punktų programą šaltajam karui baigti. Jis reikalavo, kad Sovietų Sąjunga dalyvautų taikos sutarčių su Vokietija, Austrija ir Japonija paruošime, kad netrukdytų Jungtinių Tautų darbo, kad iš Rytų Europos atitrauktų savo kariuomenę, veiksmingai dalyvautų atominės energijos kontrolėje ir atsisakytų nuo pasaulinės komunizmo ekspansijos.

Į Dean Acheson pasiūlymus sovietai atsakė komunistų partijos organo "Pravda" vedamuoju straipsniu. Sovietams Dean Acheson pasiūlymai šaltajam karui baigti atrodo juokingi.

"Pravdos" vedamajame Dean Acheson "totalinė diplomatija" lyginama su "atomine diplomatija." Sovietams Dean Acheson pasiūlymai nepriimtini, o jo vedamą užsienių politiką jie laiko agresinga, siekiančia ne taikos, bet vedančią prie naujo karo.

Iš "Pravdos" tono neatrodo, kad Sovietų Sąjunga būtų linkus baigti šaltąjį karą. Kalba apie taiką, bet tik tokią, kurią ji diktuos. Sovietų Sąjungos diktuojama taika laisvajam pasauliui nepriimtina, nes toji taika būtų ne kas kita, kaip visuotinė komunizmo vergija.

Jau greit bus penkeri metai, kai baigtas antrasis pasaulinis karas, sužlugdęs nacionalsocializmą ir sustiprinęs komunizmą, tačiau taikos pasaulyje dar nėra ir nematyti ženklų, kad ji greit būtų.

Priešingai, daugiau esama ženklų, rodančių, kad šaltasis karas gali virsti karštuoju. Štai, kodėl šiandien tiek daug diplomatai sielojasi, kad tas šaltasis karas būtų baigtas ir neįsiliepsnotų į karštąjį.

CARŲ KELIAIS...

Dabartinėje Lietuvoje negalėjo būti kitaip: rusiškasis bolševizmas turėjo nustelbti ir lietuvišką spaudą.

Šiandien, kad kraštas greičiau surusėtų, pranešama, jau nebe vienas laikraštis spausdinamas dviem kalbom: rusų ir lietuvių,, be to, virtinė laikraščių yra tik rusiškai spausdinamų. Greit bus ir mokyklų vadovėliai visi rusiški (dalis jų ir dabar rusiškų!).

Pamatysim žinią, kad Lietuvoje lietuviškos spaudos nebelikę: tekstai jau rusiški ir tik kokie trumpi komentarai lietuviški.

Einama carų pėdomis. Mat, carų laikais Lietuvos vardas buvo išbrauktas, ir ji buvo vadinama „Zapadnyj kraj" (Vakarų kraštas), kaip Latvija buvo vadinama Kurliandija.

Ir dabar jau dažnai, nutylint Lietuvos vardą, rusų spaudoje teaptinki ją vadinant "Zapadnaja oblast" (vakarų sritis).

Kas valdo spaudą, tas valdo kraštą. Vadinasi, rusofilai per ilgą — šįkart per bolševizmą — komunizmą prisikasė prie to, ko jų carai per daug amžių siekė, kariavo, žmones korė ir kitas tautas kazokais, badmečiais ir marmečiais žudė.

Bet dar ateis ir rytdiena!

Mirštanti "taika"

Šių dienų politinėje terminologijoje vargu atsiras kitas žodis, taip dažnai linksniuojamas, kaip taika. Žodis, kiekvieno vis kitaip suprantamas.

Vakaruose esama "taikos partizanų", kurie norėtų taikos bet kokia kaina. Amerikoje šis sąjūdis apima įtakingą asmenų grupę. Jau porą savaičių, kai sovietai džiaugsmingai juos propaguoja. Jie visomis jėgomis norėtų įgyvendinti pasaulyje "taiką". Bet jie jau daugiau kaip 35 metai jos nori ir, nekeisdami pasirinktojo būdo, jos siekia. Lotyniškai ji skambėtų "Pax Sovietica" arba sovietinė taisė visame pasaulyje: kad viso, dar dabar laisvo pasaulio žmones apglobtų sovietų "taika". Tai žinant, darosi keista, kad vakariečiai žurnalistai dar stebisi anujų cinizmu — jie, girdi, visa gerkle šaukią taikos, o tuo pačiu metu siunčia į Beriyną vaikus, platinti būsimosios gegužės demonstracijos plakatų!

Moderniojo Machiavellizmo šalininkai savo užsibrėžtą tikslą pasieks, jei viso pasaulio turtus į save sutraukęs demokratijos arsenalas — Amerika ir toliau ves savo keisčiausių vingių užsienių politikos kursą, su kuriuo lygiagrečiai eina Stalino politikos kursas. Nelaimingai kryptelėjus, jiedu gali greitai susikirsti ir bus po "taikos".

Aiškiausiai sovietinės taikos supratimą išdėstė neseniai Stalino draugas Kaganovičius, kalbėdamas, berods, čiuvašams, taip vadinamų, rinkimų proga... "turėdami dabar savo rankose pačias didžiausiasias paslaptis, mes be sunkumų išplėsime ir apginsime komunizmą, suteikdami pasaulio proletariatui taiką!"...

JAV valstybės sekretorius vėl kitaip supranta "taiką". Savo pasakytoje kalboje Vakariniuose Krantuose jis taip neaiškiai ją interpretavo. Svarbiausia jis Hitlerio sąjunginkui Josifui Visiorianovičiui siūlė, jei ne "taiką", tai bent "pakenčiamą saugumą", norėdamas, kad sovietai pasitrauktų iš Balkanų (amerikiečių bizniui gal žibalu kvepia), kad sovietai neįžeidinėtų ambicingų amerikiečių diplomatų... Gal jis pasaulio "taikos" labui priminė sovietams Pabaltijo tautas? Ką ten (juk jas šiuo metu saugo 220 sovietų povandeninių laivų — o su šitokia jėga mes skaitomės)!..

Dean Acheson turėjo padaryti šiuos pareiškimus, gelbėti "taiką", bet kokia žmonijos atmintis trumpa. Kaip galima siūlyti taiką tironui, kuris yra sulaužęs tiek daug draugiškumo ir nepuolimo sutarčių! Kaip galima dar dabar rodyti jam pasitikėjimą, kad ir siūlant jam "pakenčiamus saugumus"! Šį mėnesį sukanka lygiai 10 metų, kai Stalinas kėlė taurę Japonijos imperatoriaus garbei tuometinio Japonijos užsienių reikalų ministerio Matsuokos apsilankymo proga. "New York Times" korespondentas Tolišius tada iš Tokio rašė, cituodamas pasakytus žodžius... Matsuoka: **"Sutartis pasirašyta. Aš nemeluoju. O jei meluoju, mano galva priklauso Jums. Jei Tamsta meluoji** (kreipiasi į Staliną), **būk tikras, aš ateisiu tavo galvos!"** Stalinas, pagautas, tiek sumišęs, kad net nustebinęs savo artimuosius. Bet, susigriebęs, atsakė: **"Mano galva yra reikalinga mano kraštui. Jūsų — Japonijai. Verčiau palikime abiejų galvas ramiai ant pečių...** Bet, nors Stalinas ir melavo, jo, nusikaltėlio, galva tebėra ant jo pečių, ir Mr. Acheson toks netikras. Jis perša 7 punktus, primenančius kažkada Yaltoje aplaistytus. Bet... mažųjų tautų krauju jau nepasotinsi hydros. Virš Capitoliaus išdidžiai plevėsuojanti Amerikos žvaigždėtoji vėliava ją siutina... Dar sekančią dieną sovietų "Literaturnaja Gazieta" išplūdo Achesoną, išvadindama jį "negirdėtu melagiu, Ribentropo įpėdiniu", — lyg ne Stalinas prieš 11 m. su tuo pačiu Ribentropu, Hitlerio sveikaton ir abiejų tautų taikos labui gėrė! Todėl Mr. Acheson be ūpo. Acheson, pusę metų pavėlavęs, nori gelbėti dabar "taiką" komunistų užimtoje ar netrukus būsimoje teritorijoje.

Lengviau atsiduso del ligšiolinės Amerikos politikos vilties netekusios, "neutralumą" užsimaniusios laikyti, Vakarų Europos tautos. Jos vėl rikiuojasi. Amerikiečiai joms ir naujausius (ne tik pasenusius) ginklus prižadėjo siųsti, ir jie jau pakeliui į uostus. Mat, kartais "neutralumas" gelbsti ir reikalaujant išmaldos...

Churchillio — Roosevelto — Stalinо taika jau tampoma priešmirtinių konvulsijų. Šventųjų Metų pavasaris, jei ne paskutinis, invalidų gimusiai taikai bus be galo sunkus. Kad ji gimė invalidu tai kalta yra anglo — amerikiečių — nugalėtojų politika.

Europos intelektualų grupė, atstovaujama lordo Vansittart, Paul Reynaud ir artima tam pačiam Churchilliui, praėjusią savaitę paskelbė, pravesto esamos "taikos" tyrinėjimo duomenis: "Kiekvieną dieną konflikto tarp Vakarų ir Rytų galimybės nepaprastai didėja" — to specialaus biuletenio motto.

Savai taikai įgyvendinti sovietai dar šiais metais pasigamins nemažiau kaip... 36,000 lėktuvų! Amerikos produkcija — 1,200! Remdamasis ir savo turimomis žiniomis, J. F. Dulles, respublikonų užs. politikos ekspertas, neiškentė pasaulio neperspėjęs. Tai tik esąs šalto karo manevras laimėti laikui, šitas sovietinės taikos pasiūlymas! Tiems, kurie buvo jau sovietų užgrobti, tai nieko nauja nepasako. Stalinizmo - leninizmo mokslo priverstinėse pamokose į galvas kalama, kad karas su "imperialistiniais grobikais eina jau nuo pat 1917 metų ir baigsis tada, kada New York bus pakrikštytas Robertsongradu, o Washington — Stalingradu."

Tačiau J. F. Dulles perspėjimas kitiems labai pravartus. Štai, toks arabų emiras Abdel Krim el Khatabi, arabų tautų nepriklausomybės kovotojas, tvirtina, jog "geležinė uždanga" Europoje — tai niekis, palyginus su prancūzų ir ispanų uždangomis Afrikoje. O "NYT" kovo 19 d. deda pranešimą iš kongreso, kur tūlas senatorius pareiškęs, kad Valstybės Departamentas tik dabar įsitikinęs, jog "komunistų konspiracijos tikslu Kinijoje buvę ne žemės reforma ar kinų gerbūvio siekimas, kaip Maskvos ir Pekino radijai skelbę, bet noras paveržti visą Aziją, o tada lengvai — Europą"... Ir netikėk senatoriui McCarthy, kad ten, tam departamente, esama 207 prokomunistų, o jei ne, tai "What fools we are!" — neiškenčia Joseph Alsop, rašydamas NYHT.

Jis perspėja dėl vedamosios politikos Vokietijoje. Prie jo galingu aidu prisideda Churchill su Reynaud. McCloy, amerikiečių komisaras Vokietijoje, irgi susirūpinęs dėl "taikos" išlaikymo jo valdomoje srityje. Saugumo Tarybos posėdžių tęsimas, nekreipiant dėmesio į sovietų boikotą, grasina užtraukti Stalino rūstybę ir, galimas dalykas, jis pasitrauks iš Jungtinių Tautų. Tada "taikai" visai paskutinės minutės priartėtų... Sovietų pastatytasis JT sekretorius Lie iš kailio neriasi, stengdamasis jiems įtikti — lietuvių notos niekad toliau jo krepšių nenueidavo... O mielam draugui Gubičevui jis ne tik $6,005 už bylos laiką sumokėjo, bet dar kelionei atgal į MVD centrinę Jungtinių Tautų pinigais nupirko pirmos klasės bilietą jam ir jo žmonai. Ir jis "taiką" saugo...

JAV karo departamento tarnautojas majoras G. Elliot, praėjusią savaitę nusiskundė, kad "taikos" stovis yra ypač pavojingoje padėtyje. Sovietai, esą, tiek pralenkę amerikiečius savo apsiginklavimu, kad, jei į šių metų JAV karinį biudžetą ir būtų įlieta 17 bilionų dol. papildoma suma, jis nemanąs, kad amerikiečiai būtų pakankamai stiprūs priešą tinkamai atmušti.

Baigiasi "taika", ir prityręs laidotuvių direktorius Josif Džiugašvilli Stalin skubina paskutinius pasirengimus.

Alg. Almus

MŪSŲ TAUTINIAI SIMBOLIAI

LIETUVOS HIMNAS

Dr. Vinco Kudirkos sukurtasis Lietuvos Himnas slapčia būdavo giedamas rusų caro laikais, galingai giedotas Nepriklausomojoje Lietuvoje per 20 su viršum metų, laisvai giedamas DP lietuvių tremtyje ir visų lietuvių pasaulyje, o dabar Lietuvoje jis yra griežtai uždraustas: už tai pagal Stalino konstitucijos 58 paragrafą mažiausia 5 metai ištrėmimo į T. Rusiją sunkiesiems darbams ligi mirties bausmės.

Jei kas pasakytų: "Gi per Vilniaus radiją kartais girdime Lietuvos Himną", tai reikia žiūroti, kad ten ne Vilnius, bet Vokietijos (T. Rusijos valdomos dalies) miestų Berlyno ar Šverino bolševikų radijai, kurie DP tremtinius vilioja grįžti į Sovietų Rusiją.

LIETUVOS VĖLIAVA

Lietuvos Respublika buvo nutarusi ir turėjo istoriškas savo vėliavas: valstybinę — raudoną su Lietuvos Vyčiu kampe ir tautinę — geltonos, žalios ir raudonos spalvų.

Šiandien Lietuvoje tos vėliavos uždraustos, ir jų laikytojams taikomas tas pats Stalino konstitucijos 58 paragrafas.

Visur kitur pasaulyje Lietuvos vėliava gali laisvai plėvesuoti.

Dabar Lietuvoje vėliava raudona su vadinamuoju krašto ženklu, ir tai yra ne kas kitas, kaip tai, kad Lietuva teliko kasdien vis labiau apsamanihama Rusijos provincija.

LIETUVOS VYTIS

Yra jau daug amžių turintis valstybinis ženklas, kuris buvo ir Nepriklausomojoje Lietuvos Respublikoje: mokyklose, įstaigose, vėliavose, viešose vietose.

Tai lietuvių tautos simbolis, ir kiekvieno Lietuvos žmogaus buvo vertinamas. Lietuvos Vytį bolševikai sutrypė ir panaikino dar per pirmąjį savo užplūdimą 1940 m. Dabar jo nė priyatiškai niekas negali laikyti.

Vietoj Lietuvos Vyčio dabar Lietuvoje įtaisytas bolševikinis "nesusipratimas" (kaip žmonės sako), kurio turinys rodo, kad Lietuva tėra kokia 16-ji pastumdėlė slavų pasaulyje — T. Rusijoje. Betgi Lietuvos Vytis visų kitų po pasaulį išblaškytų lietuvių tebebranginamas.

LAISVĖS VARPAS

Nepriklausomajai Lietuvai prieš 20 metų Amerikos lietuviai padovanojo Laisvės Varpą, kuris ir kabojo Lietuvos Karo Muziejaus bokšte Kaune. O to varpo sienoje buvo iškalti šie amerikiečių lietuvių testamentiniai žodžiai: "O, skambink per amžius vaikams Lietuvos, — tas laisvės nevertas, kas negina jos!" Šiandien Lietuvoje Laisvės Varpui užginta skambėti ir testamentiniai žodžiai uždrausti. Lietuva su bolševizmo pagelba apsukriai ir greit rusinama.

Bet laikas ruošia kelią Laisvės Varpui vėl Lietuvai laisvai prabilti.

J. Naisys

MUMS rašo

REIKTŲ KITAIP

Įprasta, kad tautinės grupės savo vakarų, koncertų, vajų, susirinkimų, kvietimų, pranešimų tekstus rašo, ar spausdina savomis kalbomis arba bent dviem kalbom: vietos ir savąja. Čia kai kur pasitaiko priešingai.

Pavyzdžiui, atsiunčia kvietimą į "balių", ar bilietų platinimą, ar pinigų rinkimą — ir viskas tik angliškai, nors reikalas lietuviškas, ar jis būtų bažnytinis, ar vienuolyninis, ar pasaulietinis.

Ir ar, žiūrėk, neseniai atvykusiojo lietuvio lietuviškiausia pavardė iškraipyta, kad jos nė atpažinti nebegalima.

Tokių reiškinių nepasitaikė matyti niekur kitur. Jei tai neišmanymo darbas — reikia informuotis, o jei blogos valios — lietuviškajai visuomenei tektų pasipriešinti.

ARCHYVINĖ MEDŽIAGA

Amerikos ir kitur esančios mūsų draugijos savo archyvinę medžiagą ir net tokius dalykus, kaip kvietimų pavyzdžius, minėjimų, vakarų, koncertų, parodų skelbimus, programas ir plakatus turėtų rinkti ir tvarkingai sudėlioti.

Tą medžiagą galėtų ar ligi laiko pas save laikyti, arba siųsti pagrindiniams lietuvių archyvams ar muziejams. Apskritai, kas lietuvių yra dirbama — viskas neturi pražūti Lietuvos ateities tyrinėtojams.

Taip pat ir mūsų bažnyčios turėtų tuo pasirūpinti, būdamos lietuvystės centrai ir kaip tik tokios gausios medžiagos turėdamos.

V. Lygumis

KAI SKAITOTE LAIKRAŠČIUS,

Dėl įdomumo bent keletą mėnesių registruokite, kiek T. Rusijos ar jos pavergtųjų valstybių "šaunių" pareigūnų: 1) nusižudo, 2) į užsienį pabėga ir 3) kiek teisiama nesuspėjusių nusižudyti ar pabėgti. Ar neįdomus ten gyvenimas?! Gyvenk ir norėk! Bet nuostabu, kad ne į ten, bet iš ten, kas tik kokią spragelę rasdamas, tuoj mauna.

V. L.

Vienas britų mokslininkas, tyrinėdamas senovės Egipto mumijas (užbalsamuotus kūnus), nustatė, kad ir senovės laikais žmonės sirgdavę aklosios žarnos uždegimu. Ligi šiolei buvo manoma, kad tai esanti naujausiųjų amžių liga. Europoje ji pirmą sykį 1759 m. pastebėta.

KOLCHOZAI — PATOGIAUSIA KOMUNISTINĖS PROPAGANDOS PRIEMONĖ

Rašo V. Prižgintas

Labai dažnai lietuviškuose laikraščiuose yra minimi dabar Lietuvoje organizuojami kolchozai, tačiau, tur būt, retai kuris įsivaizduoja, kaip jie tikrovėje atrodo.

Prieš praėjusį karą man teko domėtis Sovietų Sąjungos ūkine sistema ir karo metu matyti jos kolchozus bei įvairiais atvejais kalbėtis su pačiais kolchozininkais ir tų kolchozų vadovais. Žodis "kolchozas" reiškia bendrą ūkį.

Kai Didžiosios Revoliucijos laikais, tuoj po Pirmojo Pasaulinio Karo, rusai komunistai išpiovė visus stambiuosius dvarininkus ir ūkininkus, didžiuliai žemės plotai liko be savininkų. Tat nuo to laiko ir prasidėjo bendrų ūkių organizavimas. Dalis tų dvarų ir ūkių buvo sugrupuoti į valstybinius ūkius — sovchozus, kita dalis — į kolchozus. Skirtumas buvo tas, kad į sovchozus buvo sugabenti visi ūkio įrankiai ir kitas kilnojamas turtas, kuris niekam nepriklausė arba priklausė valstybei, o į kolchozus buvo suvaryti ūkininkai su visais jų privačiais ūkio įrankiais, gyvuliais ir net privatūs namai ir tvartai buvo pernešti į didelius kaimus, kurie sudarė, nelyginant, kumetynus, kur gyveno kolchozų darbininkai, kitaip tariant, kolchozininkai.

Dažniausiai kolchozus sudaro dideli rusiški kaimai, kur gyvena nuo 500 iki 1500 gyventojų. Gyventojai turi teisę turėti mažą žemės sklypelį maždaug 30 — 40 kv. metrų, kurioje jis sodina daržoves ar kt. Kiekvienas kolchozininkas turi teisę turėti karvę ir kelias vištas, tai ir viskas. Visa kolchozų žemė, kurios būna iki 500 ha, yra bendra kolchozų nuosavybė.

Ją administruoja kolchozų vadovybė, kurią sudaro: kolchozo pirmininkas, sekretorius, politinis vadovas ir apie 10 — 15 įvairių kolchozo tarnautojų, pvz., daržų vedėjas, gyvulių šėrikas, matuotojas, įvairių sričių prievaizdos, buhalteriai ir kt.

Visi gyventojai yra kolchozo darbininkai, kurie nuo 15 m. amžiaus, jeigu neina į mokyklą, turi dirbti kolchoze. Visas darbas kolchozuose yra grupuojamas darbo dienomis. Pvz., išarti su dviem arkliais vieną ha žemės yra nustatyta viena darbo diena. Tai reiškia, kad gali dirbti ir tris, keturias dienas, bet įskaitoma tik viena darbo diena. Praktiškai šeima iš keturių asmenų, įtemptai dirbdama, visus metus gali išdirbti 320 darbo dienų. Pagal šitas darbo dienas yra mokamas atlyginimas natūra ir pinigais.

Natūra gauto atlyginimo užtenka vienam pusmečiui pragyventi, o su pinigais būna šitokios istorijos: paskyrus kiek kam priklauso pinigų, komisaras veda propagandą, kad kolchozininkai pirktų valstybinius paskolos lakštus. Šitie paskolos lakštai yra maždaug tokie pat, kaip ir Jungtinių Amerikos Valstybių bonai, tik skirtumas yra tas, kad Amerikoje, užmokėjęs už paskolos lakštus, gali ne tik savo pinigus gauti atgal, bet dar gauni ir nuošimčius. O Sov. Sąjungoje savo pinigų atgal niekuomet negauni. Tad kolchozininkai dažnai neužtenka per metus uždirbtų pinigų paskolos lakštams išpirkti. Tai įvyksta šitaip: politinis kolchozo komisaras sušaukia visus kolchozininkus ir pasiūlo, kad, pvz., šiais metais kiekvienas nupirktų paskolos lakštų už 500 rublių ir paklausia: "Kas prieš, tegul pakelia ranką!" Žinoma, rankos niekas nekelia, nes tokiais atvejais būna privažiavę daugiau komisarų ir NKVD. Visi tyli. Tada komisaras paploja, jam pritaria privažiavę svečiai, pritaria kolchozo viršininkas, ir kolchozininkai nieko negauna už visų metų darbą. O reikalų juk yra visokių.

Visa tai, kas lieka nuo to, ką išdalinama kolchozininkams, metų pabaigoje sukraunama į mašinas ir išgabena į valstybinius sandėlius. Ta proga, kai gabenamas derlius į valstybinius sandėlius, rengiamos iškilmės. Sukviečiami muzikantai, duodama ūkininkams šiek tiek degtinės, ant kiekvieno sunkvežimio ar vežimo prikabinama raudona vėliava ir su dainom apie tarybinius didvyrius "savanoriškai išgabenamas kolchozininkų visų metų kruvino prakaito darbo vaisius.

Kolchozinė sistema turi savo tam tikrą tikslą. Vienas senos kartos kolchozo tarnautojas, prityręs ūkvedys, man tą tikslą šitaip apibūdino: „Proletariato diktatūra, kuri šiandien yra Sov. Sąjungos pagrinde, yra karo stovyje. Komunizmas nėra pasitenkinęs komunizmo įsigalėjimu Sov. Sąjungoje. Jo tikslas yra — komunizmas visame pasaulyje. Ir kolchozinė ūkio sistema yra karo sistema. Kolchozuose yra labai patogu panaudoti karo belaisvius. Čia lengva juos saugoti, lengva panaudoti darbui bendruose darbuose. Iš kolchozų lengva yra paimti duoklę, gauti deriliaus maksimumą ir, svarbiausia, kolchozuose yra labai lengva skelbti propagandą. Žmonės yra vienoj vietoj, lengva juos sušaukti, lengva jiem skiepyti komunistinę idėją, lengva juos sekti ir čia pat nepageidaujamus likviduoti."

BANGA IŠ PALANGOS

JUOZAS KRUMINAS

Visą naktį ūbavo sirėnos:
Jūron krito vėjas ir migla.
Kaip šešėlis išeinu į dieną.
Stovi miestas, marios ir tyla.

Dar anksti, ir prieblandoje vilų
Miega žmonės, medžiai ir sapnai.
Ir sirenos ūbauti nutilo,
Ir migla krist vandenin liūdnai.

Tik pageltę lapai ant alėjų
Skuba drėgmę gelsvumu užtiest.
Sutinku krante mieguistą vėją
Ir dedu jam ranką ant peties.

Ir sakau: — Žiūrėk, jau saulė rieda
— Į krantus atremtais vandenais.
— Jau pabudo rudens astrų žiedas,
— Kelk ir tu ir sumojuok sparnais.

— Ir išjudink vandenų ramumą,
— Te krantus įniršę jie skalaus,
— Tegu putos kils augštyn, kaip dūmai,
— Ir banga iš Palangos atplauks.

Vėjo gūsiai šoka staiga ūmūs,
Jūros tiltan plakasi puta.
Ir lyg Eglė, pasakoj tėvų mūs,
Kraujo spalvą aš joje matau.

Pajuntu širdy žaizdas ir šaltį,
Ir pakelt neįstengiu galvos, —
Ir žinau: ne broliai muša žaltį —
Priešai žudo žemę Lietuvos.

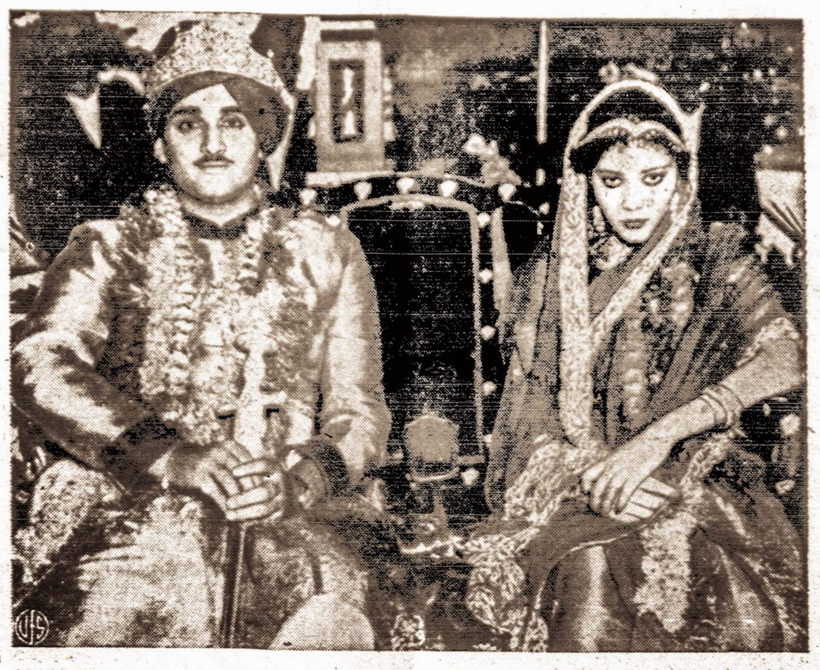

Princas Karan Singh, Kašmiro maha radžos įpėdinis, šiomis dienomis vedė princesę Yashoradyą Laxmi, 16 metų Nepalio premjero proanūkę.

KOMPOZITORIAUS STASIO ŠIMKAUS DAINOS

Šiomis dienomis iš spaudos išėjo žymiojo mūsų kompozitoriaus Stasio Šimkaus 33 rinktinės lietuvių liaudies dainos. Jas išleido kun. P. M. Juras. Tai didelio formato 64 psl. knyga. Popierius geras. Knyga apdaryta nauju moderniniu būdu — plastikos juostele — ir patogi naudotis.

Stasys Šimkus mėgiamiausias lietuvių kompozitorius ir jo dainos tiek solo, tiek chorinės daugiausia dainuojamos. Šiame rinkiny yra 10 solo dainų, 6 dviems ar trims lygiems balsams dainos ir 17 dainų mišriam chorui.

St. Šimkaus 33 dainų rinkinys apima ankstesnįjį ir vėlesnįjį jo kūrybos laikotarpį. Čia yra dar prieš pirmąjį pasaulinį karą sukurtos dainos: Vai varge, varge, Ant marių krantelio, Kada noriu verkiu, Per girią girelę ir jau nepriklausomoje Lietuvoje sukurtos: Da nepaketinau, Tamsiojoj naktelėj, Vėjo dukra, Tu pasakyki ir kitos. Rinkiny yra paprastenio ir sunkesnio stiliaus dainų.

Kompozitorius St. Šimkus Amerikos lietuviams yra gerai pažįstamas. Prieš keliasdešimt metų jis gyveno JAV ir čia organizavo chorus, ruošė jų koncertus. Amerikoje buvo išleisti ir pirmieji jo muzikos kūriniai.

Stasys Šimkus Lietuvos muzikos gyvenime vaidino žymų vaidmenį. Jis Klaipėdoje įsteigė Konservatoriją, kuri išugdė daug gabių muzikų. Iš konservatorijos auklėtinių sudarė simfoninį orkestrą, kuris padėjo pirmuosius pagrindus Lietuvos simfoninei muzikai.

Nepriklausomoje Lietuvoje, be pedagoginio darbo, St. Šimkus taip pat daug ir kūrė. Parašė daug aukštos meninės vertės kompozicijų ir operą "Pagirėnai", kuri buvo pastatyta Kauno Valstybinės Operos.

Amerikoje lietuvių muzikinė veikla gyvėja. Kuriasi nauji chorai, dažnai rengiami koncertai. Jaučiamas gaidų trūkumas. Tad kun. P. M. Juras didžiai naudingą darbą padarė, išleisdamas šį Stasio Šimkaus dainų rinkinį.

Juozas Žilevičius šio rinkinio įžangos žodyje rašo: "Išleisdami šį Stasio Šimkaus dainų rinkinį, leidėjai turi du pagrindinius tikslus: 1) paminėti penkerių metų sukaktuves nuo šių dainų kūrėjo mirties (1943 m. spalio 15 d.), pastatant jam nors šį kuklų skambantį paminklą mūsų išeivijoje, kurios tarpe jis pats savo laiku nemaža metelių yra darbavęsis. Dar ir dabar retas senesniosios kartos neprisimena jo begalinės neišsenkančios energijos siekiant išlaikyti lietuviškumą. 2) Išleidimu didesnio leidinio rinktinių šio mūsų didžiojo lietuviškos muzikos kūrėjo dainų laikotarpyje, kada mūsų lietuviškoji daina išeivijoje pradeda lyg apmirti, kada kai kurių dainų seniau buvusių labai žinomomis mūsų tarpe nebegalima gauti dėl senesniųjų laidų išpardavimo, o naujesniems kūriniams visiškai nesant Jungtinėse Valstybėse atspausdintiems, norima patalkininkauti dainininkams-ėms, išpildantiems parengimuose lietuviškas dainas ir žadinantiems klausytojuose meilę lietuviškai dainai ir viskam, kas lietuviška".

A. Vaidotas

ĮVAIRENYBĖS

Trijų vyrų iš New England rūpesčiu Jungtinėse Amerikos Valstybėse 18 ir 19 šimtmetyje pradėta masinė laikrodžių gamyba. Tai buvo Eli Terry, Seth Thomas ir Chauncey Jerome.

**

Antarktis, kuri beveik tokia didumo, kaip Pietų Amerika, yra labiausiai virš jūros paviršiaus iškilęs pasaulio kontinentas. Vidutinis aukštis yra 6000 pėdų virš jūros lygio, prie paties pietinio ašigalio — 9000 pėdų.

**

Mažame Tokio (Japonijoje) banke atsiranda žmogelis, kuris prašo paskolos nedideliam bizniui. Tai buvo, pasirodo, admirolas Nakuni Nomura, paskutiniojo Tojo kabineto Japonijos laivyno ministeris. Bankas paskolos nedavė.

"ŽINGSNIAI" PRANEŠA

Už kultūros žurnalą "Žingsniai", leistą Vokietijoje tremtyje ir išleidusį 15 numerių, dar yra neatsiskaičiusių. Tokius maloniai prašome atsilyginti, pinigus siunčiant kuriai nors lietuvių tremtinių labdaros įstaigai ar organizacijai, nes redaktorius ir leidėjas jau Amerikoje, ir žurnalas nebeeina.

P. Būtėnas ir A. Kasperavičius

ANTANAS VANAGAITIS

Antanas Vanagaitis

Kovo 16 d. sukako vieneri metai, kai mirė kompozitorius Antanas Vanagaitis. Per keliasdešimt metų Amerikos lietuvių kultūriniame gyvenime jis daug nudirbo.

Amerikoje lietuvių kultūriniam darbui sąlygos nėra lengvos. A. Vanagaitis savo didele energija, daugiariopu talentu ir pasiryžimu tas nelengvas sąlygas nugalėjo ir jo kūrybos žygių apstu visur.

Antanas Vanagaitis — didysis lietuviškos dainos skleidėjas ir populiarintojas Amerikoje. Lietuviškoji daina padėjo išsaugoti tautinę gyvybę pačiais sunkiausiais lietuvių tautai laikais. Daina lietuvis reiškė savo skausmus ir džiaugsmus, daina jis savo guodė ir ramino, daina svajojo apie geresnius, šviesesnius laikus.

Išeivijoje lietuviška daina taip pat atliko didelį vaidmenį. Ji svetur gyvenantį lietuvį siejá su savuoju kraštu, su jo kultūra. Antanas Vanagaitis, atvykęs į Ameriką, visą savo energiją skyrė lietuviškai dainai ir žodžiui ugdyti ir platinti. Prieš 22 metus įsteigė tautosakos, muzikos ir jumoro mėnesinį žurnalą Margutį.

Margutis sulaukė gražaus amžiaus ir yra vienas mėgiamiausių Amerikos lietuvių žurnalų. A. Vanagaitis jį gabiai ir sumaniai redagavo.

A. Vanagaitis Chicagoje suorganizavo Margučio kasdieninę radijo programą, per kurią sklinda lietuviška muzika ir lietuviška daina. Radijo programos Amerikos lietuvių tautiškumui palaikyti daug padeda. Margutis per savo radijo valandą kasmet iškilmingai mini svarbesniąsias lietuvių šventes.

A. Vanagaitis mirė, bet jo darbai liko ir kitų jie tęsiami toliau.

‚VELNIŠKAS TAVO VARDAS'

Lietuviškųjų vardų ir pavardžių temomis daug buvo rašyta Nepriklausomosios Lietuvos spaudoje. Rūpėjo mums tada apvalyti savo vardus ir ypatingai pavardes nuo svetimybių. Buvo sudaryta pavardžių atlietuvinimo komisija, padedanti grąžinti sudarkytoms pavardėms lietuviškąsias lytis, ir paskelbtas specialus įstatymas, palengvinąs sudarkytąją pavardę formaliai atlietuvinti.

Daugelis tada pasinaudojo tomis lengvatomis ir nusiskratė lenkuojančių dvasininkų ir vargonininkų, rusų mokytojų ir valdininkų ir kitataučių dvarininkų prie lietuviškųjų pavardžių prikergtoms uodegoms, pavardžių vertimais arba nulietuvintomis jų formomis.

Dabar mūsų pavardžių klausimas ir vėl gyvėja. Tik kitomis sąlygomis. Atsiradę mus priglaudusiuose kraštuose, susiduriame su jų įtakomis ir gal net tam tikros rūšies reikalavimais. Betgi tos įtakos ir vietos bei laiko reikalavimai nebūtų baisūs, jei jie būtų mūsų pačių koreguojami.

Didelio tempo, kaip kad JAV, krašte nėra laiko ilgoms pavardėms rašyti arba tarti. Sunkujas, be to, kitataučiui teisingai ištarti, o juo labiau iš klausos parašyti. Bet visi esame pastebėję, kad ilgiausios mūsiškių tautiečių pavardės kaip tik ir yra tos, kurios savo metu buvo surusintos, sulenkintos arba sugudintos, ir kurioms prie svetimos formos prikergiama lietuviška galūnė. Netenka tad stebėtis, jei šitokios triaukštės pavardės, kaip Kumpikevičius, Drazdauskas ar Dzindziliauskas, anglosaksas neįstengia parašyti arba ištarti. Betgi nedaug bėdos jis turėtų kad ir su Kumpiu. Tad šiuo metu, rodos, ir vėl būtų pravartu susirūpinti savo pavardžių atlietuvinimu. Apvalytos nu svetimų prikergų, jos pasidarytų trumpesnės, gražesnės mums patiems ir lengviau tariamos rašomos svetimiems. O kad pavardžių gryninimas ir trumpinimas nenukryptų į klystkelius, būtų labai pravartu, kad ji tvarkytų nusimanantį žmonės. Tai geriausia tiktų atgaivinamai Lietuvių Kalbos Draugijai.

Jeigu pavardžių kitimą paliksime likimo valiai, pagausės tokių pavardžių, iš kurių, nežinant, niekam nė į galvą neateitų, jog garbingi jų savininkai yra lietuviai: Colney, Gud, Jąvois, Jenkins, Kwinn, Lachawicz, Makar, Parker, Wasey, Prillips, Shedlow, Strikol ir t.t. O tai vis lietuvių, ir dargi sąmoningų ir neeilinių, pavardės, žymia dalimi išvirtusios dėl to, kad nebūta koregavimo.

Per pusmetį laiko, bent savo aplinkoje, kurioje betgi yra didžiausia JAV lietuvių kolonija ir kur daugiausia įsikurdino tremtinių, neteko patirti, ka valdžios įstaigos ar privačios įmonės specialiai stengtųsi keisti mūsų vardus ir pavardes. Kai vienoje didelėje įmonėje darbininkų kortelių lentoje radau Antaną Kardelį, buvau tikras, kad tai naujasis ateivis. Bet netrukus tą patį Antaną Kardelį radau tos pačios įmonės darbininkų, atšventusių savo darbo toje įmonėje 25 metų sukaktį, sąraše. Keliasdešimt metų jo vardas ir pavardė išsilaikė gražiausiai. Tokių pavyzdžių yra apsčiai. Ir tai todėl, kad to norėjo patys vardų ir pavardžių savininkai.

Bet toje pačioje įmonėje yra ir Peter Cesina. Šis vyras ne tik fabrike, bet ir Amerikoje yra naujokas. Dar nė metų nėra, kai jis, grynakraujis žemaitis, DP stovykloje buvo žinomas kaip Petras Česna. Vardą pataisė pats, o į pavardę įsibrovė klaida. Nereagavo, - taip ir liko. Tokių pavyzdžių irgi gausu. Ir čia jau mūsų pačių „nuopelnai".

Daug galimybių pasikeisti mūsų prieaugliui, ypatingai mokyklinio amžiaus jaunimui. Bet ir šioje srityje yra paradoksų. Man yra žinomi atvejai, kai į valdžios pradžios mokyklą atvesti vaikai buvo įrašyti ir ne tik mokytojų, bet ir vaikų vainami nesudarkytais lietuviškais vardais. Bet kai tik tie patys vaikai pateko į lietuvių parapijos mokyklą, tuojau pat susidūrė su savo vardų klausimu. Lietuviškai kalbančios seselės pirmiausia atsisakė vadinti vaikus tautiniais jų vardais ir pasiteiravo, kokie yra jų antrieji - katalikiškieji - vardai. O šiuos katalikiškuosius ir vėl perdirbo savaip. Ir tuo būdu, pavyzdžiui, iš Auksės, kurios kitas vardas Jonė, pasidarė Joanne ir pan.

Būdinga dar ir tai, kad tuos tautinius vardus, kuriems naujos ‚krikštytojos" rado, jų manymu, tinkamą atitikmenį savo žodyne, jos paprastu paprasčiausiai juo ir pakeitė. Tuo būdu iš Rūtos pasidarė Ruth, iš Audronės - Audrey ir t.t. Tai yra tikri faktai iš Chicagos lietuvių parapijinių mokyklų praktikos.

Ne tik tėvai, bet ir patys vaikai dažniausia nelinkę į tokias naujoves, tačiau jų „atžagareiviškumą" tautinių vardų nusavitojos mėgina palaužti įvairiais būdais ir įvairiais argumentais, kurių bene pats „svarbiausias" yra tas, kad tautiniai vardai yra velniški!

Naujieji ateiviai lietuviai, be politinių pažiūrų skirtumo, džiaugiasi galį leisti savo vaikus į lietuviškųjų Romos ka-

(Nukelta į 6 psl.)

KASDIENINIS ŽODYNAS

Klasė, lot. — visuomenės sambūris, jungiąs vienodų ekonominių reikalų asmenų ar visuomeninius sluoksnius.

Komunistas — komunizmo (bolševizmo) šalininkas.

Komunistinis manifestas — 1847 m. Londone K. Marko ir F. Engelso parašyta pagrindinė socialistinio darbininkų sąjūdžio programa, kuria paremta dabar visa VKP(b) istorija dialektinio materializmo šviesoje.

Komunizmas, lot. — 1) visuomenės santvarka, kur privatinė nuosavybė turėtų būti paskirstyta ir visi turtai, gamybos priemonės ir kt. turėtų būti suvisuomeninti, 2) komunistų partijos idėjos, mokslas, įtaka.

Kongresas, lot. — 1) valstybių įgaliotinių suvažiavimas svarbiems reikalams spręsti (pvz., 1814—1815 m. Vienos kongresas). Mokslininkų ir kt. suvažiavimas. 2) didelis suvažiavimas, bet žiavimas, visų organizacijos narių ar tos pačios profesijos žmonių suvažiavimas. 3) Amerikos Jungtinių Valstybių parlamentas, seimas. 4) Prancūzijos bendras senato ir parlamento posėdis. **Kongresistas,** lot. — kongreso narys. JAV jis vadinamas kongresmanu ar kongresmonu.

Konservatizmas, lot. - stengimasis palaikyti esamą būvį, neapykanta naujovėms, visuomenės gyvenime priešinimasis reformoms. **Konservatorius** — konservatizmo šalininkas. Senienų (mokslo ir meno daiktų) rinkėjas ir prižiūrėtojas, konservų darytojas.

Konstitucija, lot. — 1) pagrindiniai valstybės įstatymai, kuriais nustatoma valstybės valdymosi forma, aukščiausios valdžios ir tautos atstovybės, šių valdžių teisės ir santykiai, asmeninės ir viešosios piliečių teisės ir tt. 2) fizinė žmogaus struktūra ir su ja susijusios žmogaus ypatybės. **Konstitucionalistas,** lot. — konstitucionalizmo šalininkas. **Konstituantą,** pr. — 1) 1789 m. Prancūzijos steigiamasis susirinkimas, nustatęs valstybės valdymosi formą. 2) apskritai kiekvienas steigiamasis susirinkimas, seimas konstitucijai nustatyti.

BARONO *MIUNCHHAUZENO* NUOTYKIAI

KELIAUJANT, KARIAUJANT IR MEDŽIOJANT

Mes buvome, žinoma, apsirūpinę žibintais ir susirinkome apie 10,000 įvairių tautybių žmonių. Jiems visiems rūpėjo apsvarstyti laisvės atgavimo klausimas. Keletas jų ten buvo jau daug metų praleidę to gyvulio viduriuose.

Kai tik pirmininkas pradėjo kalbėti apie svarstysimą reikalą, dėl kurio buvome susirinkę, ištroško mūsų prakeiktoji žuvis ir pradėjo gerti. Vanduo tokiu stiprumu į vidų pradėjo veržtis, jog mes atgal turėjome sprukti į savo laivus, jei nenorėjome prigerti. Daugelis mūsų vargais negalais išsigelbėjo tik plaukimu.

Po kelių valandų mes vėl pasijutome laimingesni. Pabaisos pilvas ištuštėjo, mes susirinkome iš naujo. Aš buvau išrinktas pirmininku ir pateikiau tokį pasiūlymą: sudurti du didžiausius laivų stiebus ir, kai pabaisa išsižios, gerklėje juos taip patatyti, kad jis nebeuždarytų savo nasrų.

Šitas pasiūlymas visų buvo priimtas, ir jo įvykdymui išrinkta šimtas stipriausių vyrų.

Vos tik spėjome paruošti stiebus, kai atėjo proga juos panaudoti. Pabaisa išsižiojo, ir tuojau įspraudėme surištus stiebus. Vienas galas per liežuvį buvo įremtas į apatinį gomurį, kitas galas — į viršutinį. Todėl nasrų uždarymas buvo neįmanomas ir tuo atveju, jei mūsų stiebai ir silpnesni būtų buvę. Dabar visą įgulą, pasirengusią iš pilvo išplaukti, tuojau susodinome į laivus ir laimingai išsiplaukiome į dienos pasaulį.

Po keturiolikos nelaisvės dienų, kaip mes apytikriai apskaičiavome, dienos šviesa mus veikė labai gaivinančiai.

Ištrūkę iš tos žuvies vidurių, tuojau iš trisdešimt penkių laivų mes sudarėme visų tautybių laivyną. Savo laivų stiebus mes palikome įspraustus tos pabaisos nasruose, kad ir kitus apsaugotume nuo tos baisios nelaimės patekti į šitą tamsybių bei vandens prarają.

Nesiorientuojant padėtyje, pirmiausia mums rūpėjo išsiaiškinti, kurioje pasaulio vietoje mes esame. Pagaliau iš ankstesnių stebėjimo duomenų nustačiau, jog esame Kaspijos jūroje.

Kadangi šita jūra iš visų pusių apsupta žemyno ir neturi jokio tiesioginio ryšio su kitais vandenimis, mums buvo visai nesuprantama, kokiu būdu mes čia galėjome patekti. Tačiau vienas Sūrio salos gyventojas, kurį buvau su savim pasiėmęs, labai protingai mums tai paaiškino. Jo nuomone, šitas pabaisa, kurio viduriuose buvome uždaryti, galėjo mus čia atgabenti ne kitaip, kaip tik kokiais nors požeminiais vandens keliais.

Pakanka jau to, kad mes kartą čia patekome, ir skubėjome greičiau pasiekti krantą. Ant kranto išlipau pirmutinis.

Vos spėjau ant sausumos padėti koją, kai staiga šoko ant manęs storas lokys.

— O, — pagalvojau, — tu kaip tik pačiu laiku ateini! Stvėriau jo priekines letenas ir taip nuoširdžiai paspaudžiau, jog jis pradėjo staugti. O aš, dėl to nė kiek nesijaudindamas, jį tol palaikiau tokioje padėtyje, iki jis iš bado pastipo. Dėl to nuo to laiko visi lokiai mane gerbė ir nė vienas nedrįso man kelio bepastoti.

Iš čia iškeliavau į Petrapilį, kur iš savo seno draugo gavau ypatingai brangią dovaną, būtent — medžioklinį šunį, kilusį iš tos garsiosios kalės, kuri, kaip jau esu pasakojęs, varydama zuikį, gimdė šuniukus.

Bet, deja, netrukus po to tas mano gyvulys buvo nukautas vieno netikusio medžiotojo, kuris, užuot mušęs į būrį kurapkų, pataikė tiesiai į mano šunį, kada šis rūpestingai jas saugojo.

Iš šito gerojo draugo kailio atsiminimui pasisiūdinau sau liemenę, kuri medžioklėse visada nejučiomis mane nuveda ten, kur būna daugiausia laukinių žvėrelių. Tada esu pakankamai arti, kad galėčiau šauti, kai iš mano liemenės iššoka saga ir nulekia kaip tik į tą vietą, kur yra koks nors gyvulys. O kadangi esu įgudęs šaulys ir visada šūviui pasirengęs, tai niekas nuo manęs nepasprunka. Dabar aš beturiu tik tris sagas, bet kai prasidės medžioklės, mano liemenėje vėl atsiras dvi eilės naujų sagų.

Pabaiga

Moterų Pasaulis

MES

Ona Saulaitienė, amerikiečių St. Margaret parapijos moterų vadovybės kviečiama, skaitė angliškai paskaitą ap.e Lietuvos reikalus. Tai jau 8 iš eilės jos paskaita.

E. Paurazienė, M. Gliaudienė ir kitos lietuvės veikėjos, kartu su 14 įvairių Detroito moterų organizacijų atstovėmis, aplankė Wayne County kalėjimą.

Pr. Radzevičiūtė, Lietuvos valstybinės operos solistė, šiuo metu gyvenanti Kanadoje, kovo 25 d. Toronte rengia savo dainų koncertą. Tai bus jos sukaktuvinis koncertas, nes šiemet sukako 15 m. nuo jos debiuto Liet. Valstybinėje Operoje Kaune.

Aldona Valeišaitė, M. K. Čiurlionio ansamblio šokių vadovė, iš tremties susilaukė savo tėvelį, kuris taip pat apsigyvens Clevelande.

Alė Rūta - Nakaitė ir Marija Sims dalyvavo kartu su kitais rašytojais pirmajame Detroito liet. literatūros vakare, įvykusiame kovo 12 d.

Antanina Dambrauskaitė, Lietuvos Valstybinės operos solistė, dainuos New Yorke įvykstančioje kan. J. B. Končiaus pagerbimo vakarienėje.

Alena Devenienė, su dukra grįždama iš Washingtono, buvo sustojusi New Yorke.

Stefanija Čiurlionytė - Douvan, mūsų skaitytoja iš Detroito, Mich., porą savaičių viešėjo New Yorke, aplankydama savo draugus ir pažįstamus. Ta proga lankėsi ir Vienybėje.

— Vilija Čepaitė, dr. V. Čepo duktė, Bostone International Friendship League metinėje programoje trumpomis bangomis per WRUL stoti tremtyje esančias pabaltietes mergaites pasveikino 3 kalbom: lietuviškai, vokiškai ir angliškai.

Julė Avižonytė šį sekmadienį Philadelphijoje organizuoja madų parodą su menine programa, kurioje dalyvauja Lietuvos valstybinės operos solistė Juzė Augaitytė.

— Pabaltijo Moterų Taryba Vakarų Vokietijoje išleido memorandumą, kuriame atkreipiamas dėmesys į sunkią Pabaltijo žmonių, ypač moterų ir motinų būklę bolševikų okupacijos metu. Memorandumas, parašytas anglų kalba, išsiuntinėtas pasaulinėms įstaigoms ir moterų organizacijoms. Lietuvių moterų vardu atsišaukimą pasirašė Birutė Novickienė, dabar gyvenanti Brooklyn, N. Y.

Žiemos drabužiai ir nusibodo ir nusidėvėjo, tad nenuostabu, kad moterys jau ruošiasi pavasarį pasitikti naujais drabužiais. Čia matome naujausias madas New Yorko krautuvėse. Madų įvairumas šiais metais atitiks kiekvienos moters skonį.

KATIUŠA

Katiuša — yra tokia daina Rusijoje apie Katiušą, — suprask, Katriukę, o Katrė buvo Rusijoje carienė, imperatorienė, viena iš didžiausių pavergtųjų Rusijos tautų rusintojų. Tai todėl Katiušos vardas ir dabar dar kad ir bolševikų tebegarbinamas.

Katiušos — trumpai, yra Rusijos moterys, ypačiai karininkienės, enkavedistienės, politrukienės, ir apskritai, nieko neišmanančios — nei virt, nei kept, nei vaikus augint.

Bet jos garbinamos ir net, kol išrado "Stalino vargonus" (Tokia kelių vamzdžių patranka — puf-puf.), "katiuša" buvo vadinama savotiška bolševikų patrankų rūšis.

"Katiušos" terminas Lietuvoje buvo ir pasiliko pajuokos objektu ir apsišlerpusios, nieko neišmanančios moterėlės simboliu.

Ir dabar, kai tik Lietuvoje kas iš lietuvių sumini "Katiušą", tuoj ruskis pastato ausis ir galanda dantis tokį lietuvį už pakarpos stverti, nes žino, kad nerusas "Katiušą" temini tik pačia nešvankiausiąja prasme, išjuokdamas visą rusišką—bolševikišką tvarką ir jų nepasibaigiamus kvailiavimus.

J. N.

Prancūzija, sekdama Amerikos pavyzdžiu, pradeda naudoti šaldytą maistą.

AR MOTERYS NEMANDAGIOS?

Šį klausimą buvo iškėlęs vienas moterų žurnalas, kuriame apie šių dienų moteris pasisakė ir vyrai ir moterys. Prieita bendros išvados, kad modernioji 1950 m. moteris esanti ir nemandagi ir nemoteriška.

Tai nemalonus apkaltinimas, dėl kurio reikėtų susirūpinti. Moterų nemandagumas, sakoma, daugiausia pasireiškia tarpusavio santykiuose. Tik pažiūrėkite, kaip jos elgiasi ir stumdosi krautuvėse, kai vyksta suknelių išpardavimas, pastebėjo vienos didžiulės krautuvės vedėjas. Kiek neapykantos ir nedraugiškumo jos parodo viena kitai klubuose ir draugijose! Jeigu jau atvirai pakalbėti, tai tikrai pamatysime, kad tokie ir panašūs priekaištai moterims nėra be pagrindo.

Neliečiant bendrų mandagumo taisyklių, kurių privalo laikytis visi — vyrai moterys ir vaikai — pasvarstykime grynai moterų etiketą. Išimtinai moterims mandagumo taisyklių yra nedaug, bet ir tų pačių dažnai neprisilaikoma. Ar tokiu atveju galime pykti, jeigu atitinkamo dėmesio neparodo vyrai, kurie net ir per daug apsunkinti įvairiomis mandagumo pareigomis? Jeigu moterys reikalauja mandagumo iš kitų, tai suprantama, kad ir pačios turi būti mandagios.

Pagrindinis moters mandagumo reiškinys yra jos laikysena. Ji privalo būti maloni, švelni, simpatiška ne tik su svetimaisiais, bet ir šeimoje. Ji turi parodyti gerą valią ir nusižeminimą. Pavyzdžiui, atsistoti, kai vyresnio amžiaus moteris įeina į kambarį, atsistoti, kai su ja sveikinamasi ir kalbama. Dėl šios taisyklės, tiesa, gali būti ir kitokių nuomonių, nes visos nori būti jaunos ir toks amžiaus pabrėžimas ne visoms priimtinas. Bet kada ir kaip tokią pagarbą vyresnei sesei turime parodyti, visos žino

Važiuojant traukiniu, autobusu ar kitomis viešomis priemonėmis, užleisti savo vietą, jeigu greta stovi sena moteris. Einant gatve, padėti jai nešti pakietus, atidaryti duris ir tt.

Rafinuota moteris, eidama į gatvę užsimauna pirštines. Eidama į balių ji dėvi pirštines. Pirštinės nuimamos tik į vidų įėjus. Bankiete reikia pirštines numauti, sėdant prie stalo. Moterys rūkydamos taip pat nusimauja pirštines.

Nors dabar, o ypač vasarą, madinga gatvėje vaikščioti be skrybėlės, bet rafinuota moteris, eidama į gatvę, dėvi skrybėlę. Jeigu kine ar teatre jos skrybėlė trukdo kitam matyti sceną ar ekraną, ji privalo ją nusiimti neprašoma.

Moterys dažnai užmiršta dėkoti už patarnavimus, pavyzdžiui, kai vyras uždega cigaretę, ar pakelia jos numestą daiktelį. Moteris neturi sudaryti klaidingos išvados, jeigu nepažįstamas vyras gatvėje pasisiūlo patarnauti, pvz., atidaryti duris ar pan. Ir tokiam nepažįstamam vyrui ji turi mandagiai padėkoti už patarnavimą, o jeigu jis nori toliau tęsti pasikalbėjimą, tai ji privalo mandagiai tokią kalbą nutraukti. (B. d.)

— **Jungtinių Tautų** pranešimu, dar esama 12 valstybių, kur moterys neturi teisės nei rinkti, nei būti renkamos. Tai: Kolumbija, Costa Rica, Egiptas, Haiti, Honduras, Iranas, Irakas, Transjordanija, Libanonas, Licchtensteinas, Nicaragua ir Šveicarija.

ŠEIMININKĖMS

KAS ATSITINKA, KAI TRŪKSTA KALKIŲ

Žinomas mokslininkas Voit, norėdamas ištirti, kas atsitinka, kai organizmui trūksta kalkių, padarė bandymą su karveliu. Tą paukštį jis maitino vieneriius metus, parinkdamas dietą, kurioje trūko kalkių. Išviršiniai mokslininkas nepastebėjo jokių pakeitimų. Jis nutarė paukštį numarinti ir tik tada surado, kad jo kauliukai buvo beveik sutrupėję. Atrodė, lyg visos kalkės buvo "iščiulptos" iš kaulų paukščio gyvybei palaikyti.

Štai, koks nusilpnėjimo pavojus gresia ir žmogui, kai trūksta kalkių. Organizmas priverstas naudotis kalkių rezervais ir pirmiausia dėl to nukenčia dantys.

Kalkės yra vienas svarbiausių mineralų, nuo kurio priklauso sveikata. Nuostabu, kai tokiame pertekliaus krašte, kaip Amerikoje, tenka kalbėti apie kalkių trūkumą. Kituose kraštuose, kur iš viso žmonės minta maistu su labai mažu kalkių kiekiu, ši problema, palyginti, lengvai išsprendžiama. Pavyzdžiui, Arabijoj, kur pagrindinis maistas yra figos ir panašūs vaisiai, gyventojai minta ožkos pienu, raugintu arba sūrio pavidale. Arabų moterys, tai sakoma, todėl esančios vienos gražiausių pasaulyje.

Amerikoje kiekvienas vargšas gali maitintis maistu, turinčiu didelį kalkių kiekį. Bet Columbijos universiteto profesorius dr. Sherman apskaičiuoja, kad daugiau kaip pusė JAV gyventojų tiesiog kenčia kalkių badą.

Kalkės yra reikalingos ne tik kaulams sustiprinti, bet ir kitiems kūno organams reguliuoti: širdies, raumenų ir nervų. Todėl reikia valgyti tokį maistą, kuris kasdien suteiktų bent kiek kalkių. Jo galima gauti iš 2 stiklinių pieno, 3 unc. sūrio arba apelsinų sunkos. Didesnį kalkių kiekį turi kiaušinio trynys, kopūstų lapai, žirniai, salotos, sparagai, vynuogės, slyvos, persikai ir riešutai.

MOTERŲ VIENYBĖ

Kovo 7 d. Damkų namuose įvyko susirinkimas, į kurį atsilankė nemažas skaičius narių. O. Valaitienė ir A. Buivydienė išrinktos delegatėmis į tautinių pažiūrų d-jos susirinkimą.

Rengiamo baliaus kom. iždininkė Simėnienė pranešė, kad jau yra viskas sutvarkyta, kas jai buvo pavesta. Kaip jau yra žinoma, balius įvyks gegužės 20 d. "George Washington" viešbuty, 23rd St. ir Lexington Ave., NYC. Bilietų kaina $1.75.

Draugiškas pobūvis ir kortavimo vakaras įvyko kovo 21 d. Damkų namuose.

Viešnios gausiai atsilankė. P. Damkuvienė, kurį laiką sirgusi, jau pasveiko ir jaučiasi gerai, ypač linksma, savo namuose turėdama viešnių.

M. V. R.

Dr. Devenio laikraštis apie A. Devenienę

Dr. M. Devenio leidžiamas Lietuvių Kelias apie Aleną Devenienę, kandidatuojančią į SLA iždo globėjas, rašo:

"Yra labai gera patriotė, tikra Vileišių duktė, drąsi, atvira, ji dirba visuomenei iš pasišventimo, o ne už pinigą.

Ji visada su visais draugiška, be jokio pasididžiavimo, ji visiems, kur tik gali patarnauja, jai viši lygūs ir svarbūs — ar jie turtingi ar vargšai, ją gerbia visos partijos ir grupės, nes ji savo darbais įrodo savo vertę.

Ji daugiausia ką pasidarbavo, kad tiek mūsų tremtinių pasiekė šią šalį, ji be jokio užmokesnio dirbo Vokietijoje ir čia.

Ją išrinkus, patrauksime daug naujų ateivių į SLA ir sustiprinsime savo organizaciją, nes Devenienės vardas aukštai vertinamas kaip naujų, taip ir senesniųjų Amerikos lietuvių..."

,VELNIŠKAS TAVO VARDAS'

(Atkelta iš 5 psl.)

labai nemaloniai pasijunta, kai tautiniai jų jausmai jose vėsinami.

Čia yra daugiau nei paprasta vardų etimologija. Jau ir patys tautiniai vardai juk yra tautinė mūsų vertybė. O be to, visa mūsų praeitis yra susijusi su istoriniais mūsų tautos didvyriais, vadinamais tautiniais Mindaugo, Gedimino, Vytauto, Kęstučio, Birutės... vardais.

Ko gi gali būti verta vaiko protu ta garsioji praeitis, iš kurios jis turi semtis stiprybės, jei žymiausieji jos veikėjai pažymėti velniškais vardais? Šitokie ir kitokie pareiškimai (ir jų nestinga) yra nuodai jaunai vaiko sielai. Bet tai yra labai geras būdas sukelti abejonėms vaiko galvoje bet kurioms tiesoms, kurias jam lig šiol skiepijo tėvai, laisvosios Lietuvos ir tremties mokyklų mokytojai ir kapelionai.

Rūpindamiesi savo vardų ir pavardžių grynumu, turėtume:

a) talkon pasikviesti lietuvių kalbos mokovus, kai norime pavardę pataisyti,

b) rodyti didesnį atsparumą įvairių vėjų įtakoms ir raštinių klaidoms,

c) griežtai reaguoti į sąmoningą mūsų vaikų vardų ir pavardžių nusavinimą ir iškreipimą,

Juk geras lietuvis gali draugę būti ir lojalus šio krašto gyventojas ir netgi puikus jo pilietis!

J. Paplėnas

Kai prie darbo staklių tenka susikirsti...

Jau seniai Amerikoje gyvenanti lenkė fabrike kalbasi su tremtine lietuve. Lietuvė sako:

— Tai ką Amerikos valdžia Gubičevą ir Kaplanaitę nuteisė už šnipinėjimą!

- Jūs DP labai mandrūs: viską jums reikia žinoti, ir sielojatės apie kokią ten Lietuvą. Kam ta politika? Man ir amerikiečiams niekas niekas nerūpi. Uždirbi kokį dolerį, ir ponas..

- Mes ne taip žiūrim. Nė vieno ryto nepraleidžiu radijo nepasiklausiusi.

— Per tą žinojimą jūs bijot ir į savo kraštą grįžti.

- Grįšim vėliau, bet grįšim ir jūsų nesiklausim. Matėm bolševikus, matėm hitlerininkus, kentėjom, ir žinokit, kad neprapulsim.

- Štai, mūsų lenkų atvyko į Long Island, dirba ir niekuo nesirūpina.

- Gal net paskaityti nemoka, tai todėl taip ir yra.

- Palaukit! Politikai yra žmonės pastatyti, - tegul jie ir rūpinasi... Jūsų nesiklaus.

- Kad jau ir klausia. Argi ir laikraščių neskaitot? Pamatysi, ponuliuke, mūsų lietuvių atkeliavo su galvomis, ir įsigalėsime Amerikoje.

- Man nieko nereikia... tik doleris.

- Mums lietuviams reikia ir reiks. Žinokit, kad mes neturim būti akli ir akli nebuvom ir nebūsim.

- Kad ją pierun (perkūnas) patrauktų tokią Lietuvą ir visus jus litvinus!

- Pažiūrėsim, kaip jus besmegenius perkūnas trauks! - atšovė lietuvė, supykusiai lenkei tolyn nubėgant.

V. Lygumis

PADĖKA

Mūsų brangiems giminaičiams, Elzbietai ir Juozui Jankauskams, šelpusiems mus tremtyje Vokietijoje, padariusiems dokumentus atvykti Amerikon, o atvykus, maloniai priglaudusiems ir padovanojusiems mums reikalingus baldus, širdingai dėkojame, linkėdami geriausios kloties ir pasisekimo jūsų gyvenime.

Dipl. inž. St. Skurvydas ir žmona

Naujausios mados vyriški ir moteriški drabužiai siuvami pagal užsakymus.
Kreipkitės nuo 5 iki 8 val. vakarais.
Kainos žemesnės, negu kitur.
DARBAS PIRMOS RŪŠIES
ANTANAS VIŠNIAUSKAS
168 Roebling St., Brooklyn 11, N. Y.
Tel. EVergreen 4-4261.

STANDARD FEDERAL SAVINGS and Loan Association of Baltimore City
Metinis dividentas 3%
Kiekvienas indėlis apdraustas federalinės valdžios apdrauda iki $5000.00.
684 Washington Blvd. Baltimore, 30, Md.

DAvenport 6-0259
RALPH KRUCH
FOTOGRAFAS
65-23 Grand Avenue
Maspeth, N. Y.

90-JI SUKAKTIS
1860 — 1950
Vėliausias dividendas yra 2% į metus, kredituojamas bertainiai.
Nuošimtis apskaičiuojamas nuo pirmos dienos kiekvieno mėnesio, pradedant nuo $25 iki $7500.
Sutaupos įdėtos prieš sausio 10, balandžio 5, liepos 10 ir spalio 5 nešа nuošimtį nuo paliekamos iki paskutinės metų ketvirčio dienos.
THE Kings County SAVINGS BANK
135 Broadway, prie Bedford Avenue
539 Eastern Perkway prie Nostrand Ave.,
Brooklyn, N. Y.
Member Federal Deposit Insurance Corporation

HELENA'S BEAUTY STUDIO
(Lietuvaitė, Lic. Hair Stylist)
Exclusive Prescription Permanents
136-08 Roosevelt Ave. Flushing, N. Y.
Tel.: FL 9-9487

DIDŽIAUSIA LIETUVIŲ ORGANIZACIJA

Mūsų visuomenėje yra daug organizacijų, kurios turi savotiškus tikslus bei siekius. Didžiulė jų dauguma yra vietinio pobūdžio ir, žinoma, jų veikla tik vietoje tegali pasireikšti. Jos veik visos turi pagrindo egzistuoti, nes savotišku būdu prisideda prie mūsų kultūrinio gyvenimo. Be jų pasijustume, tarsi, paklydę girioje.

Dauguma tų draugijų turi savotiškus principus, kurie mažiau ar daugiau varžo asmens laisvę. Kai kurios yra religinio, politinio ar šiaip jau vietos reikalams pobūdžio. Tame, žinoma, nieko blogo negalima įžiūrėti. Jos atlieka savo paskirtį.

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra tikrai plati visuomeninė organizacija, kurioje sutelpa visi padorūs lietuviai ir tuo pačiu sykiu gali nevaržomai veikti už Susivienijimo ribų, kaip jiems tinka. SLA nesikiša į savo narių religinius, politinius ar kitokius įsitikinimus. Visa tai paliekama asmens nuožiūrai. Kitais žodžiais, leidžiama gyventi taip, kaip jam geriausiai tinka, bet tik neišeinama iš padorumo ribų. Už tai jis nėra skirstomas į gerus ar blogus. Jis turi pilną laisvę į tokį tikėjimą, kuris jam tinka. Jis taipgi turi pilną laisvę priklausyti ir veikti vienoje ar kitoje politinėje partijoje. Žodžiu, SLA nariai yra visi lygūs ir turi vienodas teises. Čia nėra nei laipsnių, nei kategorijų, nei kitokio paskirstymo. Susivienijime esame visi lygūs ir turime vienoki balsą.

Už tai Susivienijimas Lietuvių Amerikoje yra užsipelnęs to taip gražaus ir reikšmingo vardo — visuomeninė organizacija. Ji pilnai išlaikė šią tradiciją, kurios niekados nepakeis. Joje visi geri lietuviai gali sutilpti. Todėl kviečiu visus geros valios lietuvius įsirašyti į Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Dėl platesnių žinių kreipkitės į vietos organizatorius arba į centrą: 307 W. 30 St., New York, N.Y.

Dr. S. Biežis
SLA Daktaras Kvotėjas

Futbolininkų žiniai

Yra bandoma atgaivinti buvusią lietuvių futbolo komandą, kuri puikiai buvo pasirodžiusi svetimtaučių tarpe 1938 — 39 — 40 metais ir tame laikotarpyje buvo sužaidusi 78 lygos ir 6 žaibo turnyro rungtynes.

Komandoje žaidė keletas gerų žaidėjų, kaip, pvz., Vytautas Ubara, Edvardas Petrėnas, kurie ir Lietuvoje jau buvo žinomi gera žaidimo technika.

Karui užėjus, komandos nariai buvo pašaukti į kariuomenės tarnybą ir karo metu du žymūs komandos žaidėjai Stasys Andriulevičius ir Jonas Beleckas žuvo. Likusieji, sugrįžę iš karo tarnybos, nebeturėjo jėgų sukurti komandą.

Paskutiniu laiku daugelis gerų futbolininkų yra atvykę iš Vokietijos. Tad juos širdingai kviečiame jungtis į komandos eiles. Yra pasirašyta sutartis dalyvauti rungtynėse su lenkų komanda "Warsaw" balandžio 30 d.

Futbolo treniruotės vyksta kiekvieną šeštadienį McCarrans Park — 10 val. rytais. Vykti — Canarsie linijos traukiniu iki Lorimer St. stoties, o išlipus paeiti 6 gatves Green Point link.

Norinčiuosius žaisti kviečiama registruotis pas: V. Steponavičių, 842 Glenmore Ave., Brooklyn, N. Y.

Žymus beisbolininkas George Shuba moko būsimą spirtininką gaudyti kamuolį.

IEŠKOMI

Aniukštis, Petras, iš Vindeikių km., Musninkų valsč., Ukmergės apskr.,

Draugelis, Juozas, iš Oželių km., Paežerių (dabar Pilviškių) valsč., Vilkaviškio apskr.,

Dzindzeleta, Aleksandras,

Keršulytė, Uršulė, iš Raugališkio vienkm. Subačiaus vlsč., Panevėžio apskr.,

Kurkauskaitė - Matukaitienė, Uršulė, iš Rutkiškių km., Alvito valsč., Vilkaviškio aps.,

Kurkauskas, Petras, iš Rutkiškių km., Alvito valsč., Vilkaviškio apskr.,

Lekešys, Juozas, iš Vilkaviškio apskr.,

Matukaitienė - Kurkauskaitė, Uršulė, iš Ruutkiškių km., Alvito valsč., Vilkaviškio aps.,

Punkris, Motiejus, iš Papiškių km., Pušaloto valsč., Panevėžio apskr.,

Sakalauskas, Simonas, iš Gudelių km., Vilkaviškio valsč.,

Šlaustas, Albertas, gyvenęs Papilės m., Šiaulių apskr.,

Timinskis, Vincas, iš Pažiegždrių km., Lekėčių valsč., Šakių apskr., tarnavęs Amerikos laivyne,

Venslovaitis, Jonas, iš Gelgaudiškių dvaro, Šakių apskr.,

Žemaitaitis, Jokūbas, iš Biukiškės km., Vainuto valsč., Tauragės apskr.,

Žemantauskas, Jurgis, iš Vainuto valsč., Tauragės apskr.,

Zubrickas, Juozas, iš Braškių km., Sintautų valsč., Šakių apskr.,

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai kviečiami atsiliepti šiuo adresu:

Consulate General of Lithuania
41 West 82nd Street
New York 24, N.Y

PUOTA TAUT. KLUBE

Kovo 12 d. vietos Tautininkų Klubo patalpose įvyko Kazimierų ir Juozų vakarienė. Vakaro programos vedėjas J. Pranckus pranešė, kad šia pačia proga pagerbiamas Kazys Kriaučiūnas, kuris balandžio mėn. išvyksta apsigyventi Conn. valstybės ūkyje ir visai pasitraukia iš lietuvių visuomeninės veiklos.

K. B. Kriaučiūnas per 47 metus vaidino 80 veikalų, kurių 32 operetės ir scenoje dalyvavo per 300 kartų.

Atitinkamas kalbas pasakė Pr. Narvydas, Pr. Venys, K. Lesevičius, P. Juknys, K. Krulikas, St. Volskis, J. Ginkus, K. Buivydas ir K. Kriaučiūnas. Trys pastarieji svečius vaišino gėrimais ir saldainiais. Skanią vakarienę paruošė Elena Mickeliūnienė. Svečių dalyvavo apie 40. **P. Juknys**

Vėl pikietuos...

Kovo 25 ir 26 dd. Liberty Auditorium, 110-06 Atlantic Ave., Richmond Hill, N. Y. bus komunistų Laisvės bazaras, kurį, kaip mums pranešama, Lietuvių Antikomunistinė Akcija vėl rengiasi pikietuoti. Pranešime, tarp kita ko, sakoma:

„Susipratę Amerikos lietuviai, atsiliepdami į Valstybės sekretoriaus Achesono atsišaukimą stoti į kovą prieš komunizmą ir matydami, kad lietuviškieji Maskvos bernai... nori ne tik Lietuvą, bet ir Ameriką paversti sovietišku rojum, išeina į antikomunistinę kovą..."

BROOKLYNO LIETUVIAI GYDYTOJAI

DR. JOHN WALUK
161 No. 6-th Street
VALANDOS:
8 — 10 ryte
1—2 popiet
6—8 vakare
Tel. EVergreen 8-9220

DR. BLADAS K. VENCIUS
(DANTŲ GYDYTOJAS)
499 Grand Street
VALANDOS:
9 — 12 ryte
2 — 9 vakare
Penktadieniais uždaryta
VALANDOS
1—8 vakare

DR. A. PETRIKA
(DANTŲ GYDYTOJAS)
221 So. 4-th Street
9 — 12 ryte ir
1 — 8 popiet.
Penktadieniais uždaryta
Tel. EVergreen 7-6868

SCHOLES BAKING, Inc.
LIETUVIŠKA DUONA — GERIAUSIA DUONA

V. LUKAS, vedėjas
Mes kepame visokias duonas ir pyragus vestuvėms, krikštynoms, gimtadieniams ir kitokioms iškilmėms. Visus užsakymus mes išplidome kuogeriausiai.
532 Grand St., Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 4-8802

A. Povilansko Baras ir Restoranas
SALĖ ŠEIMYNINĖMS PRAMOGOMS
158 GRAND STREET
Tel. EVergreen 4-9737 BROOKLYN, N. Y.

A. NOVITZKIE
BARAS RESTORANAS SALĖ
Salė pramogoms vestuvėms ir susirinkimams
59-63 56th RD., MASPETH, L. I., N. Y.
Telefonas DA 6-7460

Jz. KUMPIKO
ELEKTRO MOTORŲ DIRBTUVĖJE
Taisomi elektro motorai, ventiliatoriai, kirpimo bei skutimo mašinos, skalbimo mašinos, dulkių siurbliai ir kitoki dalykai.
GARANTUOTAS IR GREITAS PATARNAVIMAS.
105 Grand Street, Brooklyn, N. Y.
EVergreen 7-1423

BEDFORD DINER
BAR and GRILL
396-398 Bedford Avenue
Brooklyn, N. Y.

B. J. SCHEGAUS
REAL ESTATE & INSURANCE AGENTAS
Seniausia lietuviška nekilnojamo turto ir draudimo įstaiga Brooklyne
Visada visiems sąžiningai patarnaujama.
195 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y.
EVergreen 7-1241.

J. M. BUYAUSKAS
Laidotuvių Direktorius
Naujai pastatytame name moderniškai įrengta koplyčia.
Patarnauja ir kitiems New Jersey miestams.
24 Davis Ave. Kearny, N. J.
Tel.: Kearny 2-2588

MATHEW P. BALLAS FUNERAL HOME

Visada suteikiamas sąžiningas patarnavimas.
Direktorius MATHEW P. BALLAS, 660 GRAND STREET
Reikalų Vedėjas ALB. BALTRŪNAS-BALTON, BROOKLYN, N. Y.
Tel. STagg 2-5043

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

JUOZAS GARŠVA
231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS
Telefonas, EVergreen 8-9770

STEPHEN AROMISKIS
(ARMAKAUSKAS)
123 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-4335 Koplyčia Laidotuvėms

Estate of A. J. VALANTIEJUS
V. R. VALANTIEJUS, Mgr.
GENERAL INSURANCE AGENT
54-41 — 72nd Street, Maspeth, L. I., N. Y
Notary Public. Tel., NEwton 9-4464

F. W. SHALINS
(ŠALINSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
84-02 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y.
Tel. VIrginia 7-4499 Koplyčia Laidotuvėms

ROGERS FUNERAL HOME
P. RADZEVIČIUS, Direktorius
Telefonas, STagg 2-4409
410 Metropolitan Avenue, Brooklyn, N. Y.
KOPLYČIA LAIDOTUVĖMS NOTARY PUBLIC

Visi šie laidotuvių direktoriai išnuomoja automobilius įvairiems reikalams

ATSTATYKIME
SUSIVIENIJIME LIETUVIŲ AMERIKOJE
Ekonominę tvarką.
Sutvarkykime kelionių ir algų išlaidas.
Atnaujinkime SLA garbę ir narių entuziazmą.
Padarykime "Tėvynę" laikraščių.
Išrinkime Atgal
ADV. F. J. BAGOČIŲ SLA PREZIDENTU!
Juozas Taurinskas, B. Organ. 359 Kuopos, 15 Trimont St., So. Boston, Mass.
Alex Lucas, Pirm. 175 Kuopos, 461 Ashmont St., Dorchester, Mass.

PIRMOJI LIETUVIŠKA EKSPEDICINĖ BENDROVĖ
Siunčia maisto ir drabužių pakietus į Europą
Bendrovė turi jau gatavus maisto pakietus, kuriuos galima užsakyti iš U.S.A. ir Kanados per paštą. Bendrovė nesinaudoja tarpininkais, tad gavėjai už jos pakietus nieko nemoka.
Nr 1. — $6.50
2 sv. cukraus, 1 sv. kavos ar kakao, 1 sv. bekono, 1 sv. kiaul. mėsos, 2 sv. kiaul. taukų, 1 sv. pieno miltelių, 1 sv. pieno šokolado.
Nr. 2 — $10.00
5 sv. cukraus, 2 sv. kavos, 2 sv. kiaul. mėsos, 5 sv. kiaul. taukų, 2 sv. bekon., 2 sv. kond. pieno, 2 gb. tual. muilo.
No. 3 — $7.00
2 sv. Salami dešros, 2 sv. rūkyto bekono, 2 sv. kiaul. taukų, ½ sv. arbatžolių, 4 oz. kavos ekstrakto. 1 sv. bičių medaus.
Nr. 4 — $6.00
5 sv. kiaul. taukų, 2 sv. rūkyto bekono, 1 kvorta valg. aliejaus.
Nr. 5 — $5.00
10 sv. kiaul. taukų.
Nr. 6a — $5.20
Nr. 6b — $5.50
a. 5 sv. pupelių kavos.
b. 5 sv. kavos (skard. dėž.).
Sea-Gull Shipping Co. - Vedėjas M. Anuska
560 GRAND STREET, BROOKLYN, N. Y.

V. A. BUDRAITIS
APDRAUDOS AGENTAS
Sąžiningas patarnavimas
8552 102 Street Richmond Hill, N. Y
VIrginia 9-6773

MUZIKOS MOKYKLA
PROF. A. ŽIDANAVIČIUS duoda smuiko, piano, muzikos teorijos ir orkestro pamokas kasdien privačiai, kiekvienam mokiniui atskirai, mažiems ir suaugusiems, pagal konservatorijų programą.
MUSIC STUDIO
80 St. Marks Place (1st Ave.) New York City
SPring 7-7908.

PHILIP BENDER
AVALINĖS KRAUTUVĖ
Mūsų krautuvėje galima gauti batų, tinkamų visiems keturiems metų sezonams.
Lietuviams ypač gerai žinoma mūsų avalinės kokybė.
245-247 GRAND ST., BROOKLYN, N. Y.
Telefonas: EV. 7-2043

Telefonas: *EVergreen 7-7411*
KLEEN KOL COAL CO.
LISAUSKO ANGLIŲ KOMPANIJA
Anglys, Coke ir Aliejus
496 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Gyvenamoji vieta:
53-82 72nd Pl. Tel.: HA 6-8406 Maspeth, N. Y.
Telefonuoti po 5 val. vakarais

BAR and GRILL
JOSEPH BALTAITIS, Sav.
Šviežias maistas, įvairūs gėrimai
518 Grand St. Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-9407

BROADWAY FOOD SHOPPE
Kafeteria ir restoranas
FRANK SROLA, sav.
Gamina ir pristato maistą vestuvėms ir kitokioms pramogoms
139 BRAODWAY,
Brooklyn, N. Y.
Tel. EV. 4-9050

REPUBLIC WINE & LIQUOR STORE
DIDELIS PASIRINKIMAS VYNO IR LIKERIO
X. Strumskis, sav.
322 UNION AVENUE
Brooklyn, N. Y.
Tel. EVergreen 7-2089

MERIDEN MONUMENTAL WORKS
STATOME PAMINKLUS KAPINĖSE
JOHN McGINNIS, Sav.
65-39 Grand Avenue, Maspeth, N. Y.
Prie M. Olivet Kapinių
arba
Fresh Meadow Rd. ir N. Hempstead Turnpike
Flushing, N. Y.
Prie St. Mary's Kapinių
Telefonai DAvenport 6-0750 Flushing 7-9248

New Yorkas ir Apylinkė

Pas mus

Prel. J. Balkūno pamokslą, kurį jis pasakė kovo 4 d. šv. Petro ir Povilo katedroje Philadelphijoje (žiūr. Vienybė 10 nr.), ištisai atspausdino Brooklyno katalikų savaitraštis "The Tablet"

Vyt. Augustinas dalyvauja didžiausiame foto konkurse, kurį Chicagoje ruošia žurnalas "Popular Photography", premijoms skiriąs $25,000. Konkurso rezultatai paaiškės tik liepos mėn.

V. Žukauskas, K. Vasiliauskas ir Vl. Ivanauskas šį šeštadienį išvyksta į Philadelphiją dalyvauti meno šiupinyje.

H. Žemelis, žurnalistas, buv. "Minties" redaktorius, su savo bičiuliu, iš Rochester buvo specialiai atvykęs į Philadelphiją dalyvauti Vienybės koncerte.

Kun. V. Pikturna, neseniai atvykęs iš tremties, dėsto tikybą Brooklyno liet. šeštadieninėje mokykloje.

Mykolas Liuberskis, žinomas Kauno "Perkūno" choro ir tremtyje pagarsėjusios "Aušrinės" dirigentas, mūsų skaitytojas, prieš keletą mėnesių atvykęs į New Yorką, susirado darbą fabrike.

A. Merkelis, Vienybės redakcijos narys, ateinančiame Vienybės numeryje pradeda spausdinti savo prisiminimus apie paskutiniąsias Nepriklausomosios Lietuvos dienas.

Iš MLP klubo veiklos

Maspetho Lietuvių Piliečių Klubas, Inc., kurio valdybą sudaro P. Mikalauskas, pirm., K. Brokertas, vicepirm., A. Čepulis, fin. rašt. Petras J. Šlapikas, prot. rašt., adv. S. Briedis, iždi. ir F. Jočys bei S. Račelis, rengia didelį balių, kuris įvyks balandžio 15 d., Klubo salėj, 60-39, 56 Drive, Maspeth, N. Y., 8 val. vak.

Visi nariai pasižymėkite tą dieną ir nepamirškite atsilankyti.

***

Mėnesinis Klubo narių susirinkimas įvyksta šį penktadienį, kovo 24 d., Klubo salėj, 6039 56 Drive, Maspeth, N. Y., 8 val. vak.

***

Klubo narys Antanas Marcinonis ketina atidaryti restorano ir gėrimo biznį Island Park, L. I., netoli Long Beach.

Tremtinių draugija rengia koncertą

Gegužės 7 d. New Yorko Tremtinių Draugija ruošia dainų, muzikos koncertą. Programoje bus ir linksmoji dalis.

Koncertas įvyks Schwabish Hall, Brooklyne.

INŽINIERIAI PAGERBĖ JUBILIATUS

Technikos Globėjo šventės minėjimo proga, Inžinierių ir Architektų Draugija New Yorkovo 18 d. turėjo visuotinįjį narių susirinkimą, kuriame Dr-jos vardu nuoširdžiai pasveikintas šios draugijos vienas iš iniciatorių ir valdybos narys inž. Jonas Baltus jo 25-rių metų tarnybos jubiliejaus Consolidated Edison Co. Garbingąjį Jubilijatą pagerbdama, Dr-ja atminimui padovanojo V. Krėvės - Mickevičiaus „Dangaus ir žemės sūnūs" knygą su visų susirinkime dalyvavusių inžinierių parašais ir sveikinimo bei linkėjimo adresu. Vieton dovanos inž. J. Baltui, DR-ja nutarė, jo garbingą jubiliejų atžymint, pasiųsti maisto siuntinius Vokietijoje ir Austrijoje tebegyvenantiems ar besigydantiems inžinieriams Br. Banaičiui, Vintartui, arch. F. Vizbarui, prof S. Kaminskui, prof. S. Dirmantui ir prof. J. Šimoliūnui.

Susirinkimas nutarė pasveikinti Lietuvių Radijo Valandos įsteigėją, jos vedėją ir nepavargstantį lietuvybės darbuotoją Juozą Ginkų 20-ties metų Liet. Radijo Valandos sukaktuvių proga. Draugijos valdyba iš savo pusės sveikino visus Dr-jos narius Juozus su vardinėmis.

Labai įdomią ir vertingą paskaitą "Klimatiniai įrenginiai" skaitė Dr.inž. Jurgis Jankauskas. Pažymėtina, kad Dr. inž. J. Jankauskas (garbingo ir garsaus mokslininko, didesnę pusę savo amžiaus profesoriavusio Rusijos ir Kauno Vytauto Didžiojo universitetuose, sūnus) sėkmingai ir su pažanga dirbantis savo specialybės darbe, neseniai parašė ir atspausdino inžinerinės srities mokslinį straipsnį Amerikos techniškame žurnale „Heating and Ventilations" tema „Expansion Tank Sizing for Hot Water Heating Systems".

Labai malonu konstatuoti, kad Inžinierių ir Architektų Draugija New Yorke savo 61 narių tarpe turi ir garbingus 8 Amerikos lietuvius inžinierius, kurie mielai kartu darbuojasi ir dalinasi savo patyrimu J. Amerikos Valstybėse.

K.Krulikas

Minėjo radijo sukaktį

Juozo Ginkaus nuo pat įsteigimo dienos vadovaujama lietuviškoji radijo valanda Brooklyne kovo 18 d. paminėjo 20 metų gyvavimo sukaktį. Sukaktuvinėje programoje dainavo solistai Rožė Mainelytė, Violeta Tamkiūtė - Pranckienė, Aleksas Vasiliauskas, amerikietis Frank Calura ir Harmonijos Ansamblis. Akomponavo Sofija Levickienė.

Sukakties proga gauta daug sveikinimų iš lietuvių diplomatinių įstaigų, organizacijų ir pavienių asmenų.

BACEVIČIAUS MUZIKOS KLUBO KONCERTAS

20-tas prof. Vytauto Bacevičiaus Muzikos Klubo koncertas įvyks Studio Club, 210 East 77th St., NYC. (kampas 3rd Ave.), ketvirtadienį, kovo 30 d., 8,30 val. vak.

Programoj dalyvaus šie artistai:

Livio Mannucci, D. Britanijos violenčelės virtuozas, neseniai atvykęs iš Londono.

Jam akompanuos pianistė Elizabeth Nickelsen. Be to, jis ir pianistė Aldona Kepalaitė atliks lietuvių kompozitoriaus prof. V. K. Banaičio violenčelės sonatos antrą dalį.

Rose Palmer, sopranas ir Ruth Koslofsky, mezzo sopranas dainuos ir kartu vaidins prie dekoracijų ir kostiumuose scenas iš operos Madame Butterfly, dirigentui pianistui William Spada vadovaujant.

Šios puikios artistės dainuos taip pat solo.

Lietuvių visuomenei plačiai žinoma Stella Volani - Končius, mezzo sopranas, atliks savo naują repertuarą.

Pagaliau Vytautas Bacevičius skambins Liszto, Debussy ir savo kūrinius.

Metinė klubo duoklė — $10. Svečio mokestis — $1. Norintieji užsirašyti į klubą, gali siųsti savo metines duokles prof. Vytauto Bacevičiaus adresu: Franklin Towers Hotel, 333 West 86th St., Apt. 1014, New York 24, N. Y.

Nario kortelės bus persiųstos be pavėlavimo. Muzikos mėgėjai nuoširdžiai kviečiami atsilankyti prof. Vytauto Bacevičiaus klube kovo 30 d. va-

Kan. J. Končiaus pagerbimas

New York. — Čia yra susidaręs 40 asmenų komitetas kanauninkui Dr. Juozui Končiui pagerbti, minint jo visuomeninio, mokslinio ir labdaros darbo Amerikoje 25 metų sukaktį ir atžymint jo pakėlimą į kanauninkus.

Komitetas balandžio 2 d., Verbų sekmadienį, Henry Hudson viešbutyje, New Yorke, ruošia pagerbimo bankietą.

Vietas galima užsisakyti iki kovo 25 d., pranešant vienam iš šių komiteto narių: sekr. adv. S. Briedžiui, 197 Havemeyer St., Brooklyn 11, N.Y., iždi. dr. Aldonai Šlūpaitei, 197 South 2nd St., Brooklyn 11, N. Y., vice-pirm. A.S. Trečiokui, 314 Walnut St., Newark, N.J., pirm. J.B. Laučkai, 149 Madison Ave., New York, N.Y.

Bankiete bus įžymių svečių, kurių tarpe lietuviams labai draugiškų amerikiečių. Bankieto viešnia dainininkė bus Lietuvos operos solistė Antanina Dambrauskaitė.

GRAŽUS DAINŲ KONCERTAS

Lietuvos Valstybinės Operos dainininkų Vincės Jonuškaitės ir Vlado Ivanausko surengtą koncertą praeitą sekmadienį, kovo 19 d., Washington Irving aukštesnės mokyklos auditorijoje reikia priskirti prie neeilinių mūsų kultūrinių įvykių. Didžiojo New Yorko lietuvių ir svetimtaučių muzikos bei dainų mėgėjai turėjo progos pasigėrėti mūsų dainininkais. Vincė Jonuškaitė, mezzo sopranas savo geru dainos atlikimu susilaukė iš publikos daug užpelnytų aplodismentų ir keliolika puokščių puikių gėlių. Vladas Ivanauskas, tenoras, kiek daugiau girdimas mūsų koncertuose, šiltai buvo sutiktas dainos šventėn susirinkusiųjų svečių.

Girdėjome solo dainas ir operų arijas, prancūzų, vokiečių, lietuvių, anglų, italų muzikų, kaip d'Astorga, G. Donizetti, Giordano, Pergolesi, K. V. Banaičio, J. Žilevičiaus, J. Karoso, J. Švedo, Fr. Schuberto, G. Bizet, A. Račiūno, Vl. Jakubėno, G. Puccini, P. Čaikovskio, Homero, P. Mascagni bei kitų kompozitorių kūrinius. Džiugu, kad pagaliau galėjome išgirsti pasaulinio masto kūrinius, o čia pat mūsų tarpe buvo New Yorko muzikos kritikų, spaudos atstovų, lenkų, ukrainiečių, italų, anglų muzikų, operos dainininkų ir kitų svečių.

Dainininkams akomponavo pianistas Aleksas Mrozinskas.

Šį koncertą rengė keleto mūsų biznierių komitetas.

Petras Juknys

LEGIJONIERIŲ PAVASARIO VEIKLA

Amerikos Lietuvių Legionierių posto 1763 pavasarinės veiklos planas jau paruoštas. Jis pradedamas atletų veikla, kada Posto Base Ball komanda įstos į American Legion Base Ball sąjungą. Tai įvyks kovo 25 d. Komandos direktorius yra Tony Mikaliūnas.

Bunny party - zuikių ir kiaušinių pokylis vaikučiams įvyks balandžio 15 d. 2 val.popiet Karalienės Angelų salėj, So. 4 ir Roebling St. Velykiniai žaislai ir dovanos vaikučiams. Ruošia Posto moterų skyriuus.

Pavasarinis koncertas ir balius įvyksta balandžio 16 d., 4 val. p.p, Knapp Mansion, 554 Bedford Ave., Brooklyn, N.Y. Dainos, muzika, juokai ir šokiai prie gerų užkandžių ir gėrimų. Čia tikrai pajusite pavasario nuotaiką. . . . . .

Tai bus trumpa, bet linksma muzikinė programa, kurioj dalyvaus: populiariausias New Yorko lietuvių tarpe Moterų Harmonijos ansamblis, vad.V. Tamkiūtės - Pranckienės, artistai Bekeris ir Vedegis, vienas iš New Yorko gerųjų koncertinių solistų Alekas Vasiliauskas. Šok'ams gros Tamo orkestras. Įėjimo kaina $ 1.20. Jau laikas rezervuoti vietas. Pasižymėkite savo kalendoriuj balandžio 16 d. 4 val. popiet, Knapp Mansion.

Susirinkimas

Kovo 24 d. (penktadienį) 8 val. vakare Taut. Klubo patalpose, 337 Union Ave., Broklyn 11, N.Y., Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos pirmasis skyrius turės narių visuotinį susirinkimą, kuriame Mykolas Jasėnas skaitys ideologiniais klausimais paskaitą.

Narių dalyvavimas būtinas. Kviečiami susirinkime dalyvauti mums prijaučiantieji ir norintieji įstoti nariais.

DeKALB TAVERN

VYNAS, LIKERIAI, ALUS
A. SINUS, sav.
352 Onderdonk Avenue
Brooklyn, N. Y.

SOL WAGNER

Baras ir Restoranas
Geri gėrimai ir užkandžiai
301 BEDFORD AVENUE
Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-8261

SUTVARKOMI BIZNIO TAKSAI

Mes sutvarkome įvairių rūšių bei jurisdikcijų taksus: federalinius, valstybinius, municipalinius Jungtinėse Valstybėse ir užsienyje.

Adv. St. P. Zubavičius, kuris turi teisės praktikuoti bet kuriame Jungtinių Amerikos Valstybių teisme, tvarko knygas bei rekordus pavieniams biznieriams, partneriams ir korporacijoms.

Patarnavimai atliekami ir laiškais. Be to, daromi asmeniški vizitai bet kuriose biznio įstaigose čia ir užsienyje.

Prašoma kreiptis angliškai ar lietuviškai, o aš suteiksiu sąžiningą patarnavimą.

STANLEY P. ZUBAWICZ (Zubavičius)
111 Ainslie Street, Brooklyn 11, N. Y.
Telefonas: EV. 4-3049

PAVASARIO BALIUS IR ŠOKIAI

rengia
AMERICAN LEGION Lithuanian Memorial Postas No. 1763
Sekm. bal. — April 16, 1950 m., 5 val. vak.
KNAPP MANSION SALĖJE,
554 Bedford Ave., Brooklyn, N. Y.
Programą atliks:
Harmon'jos ansamblis, vad. V. Pranckienės, V. Bekeris ir J. Vedegis, solistas Alekas Vasiliauskas.
Šokiams gros J. Tamo orkestras. Užkandžiai ir vaišės.
Įžanga $1.20 su mokesčiais.
A. Povilanskas

KANAUNINKAS DR. JUOZAS B. KONČIUS

Jo 25 metų visuomeninio darbo Amerikoje sukakties proga

Kanauninkas Juozas B. Končius gimė 1891 m. gegužės 23 d., Antininkų vienkiemyje, Stulgių par., Tauragės apskrityje. Pradžios mokslą baigė Lietuvoje, o gimnaziją lankė Petrograde. Kunigų Seminariją baigė Kaune. 1917 m. sausio 6 d. priėmė kunigo šventinimus.

MISIJA Į VOKIETIJĄ

1917 m. vokiečių okupuotose Šiaulių ir Kuršėnų apylinkėse organizavo mokytojų kursus ir mokyklas kaimuose ir dvaruose, bendradarbiavo Vilniuje leidžiamame dienraštyje "Viltis". Vokiečių okupacinės valdžios persekiojamas už šią veiklą ir vengdamas suėmimo, tų pačių metų pabaigoje pats išvyko į Vokietiją karo belaisvių kapelionu, kur išbuvo iki pirmojo pasaulinio karo galo. Grįžęs į Lietuvą, buvo Lietuvos vyriausybės pakviestas vykti į Berlyną rūpintis grąžinimu lietuvių, buvusių karo belaisvių. Iki 1919 m. spalio mėn. į Lietuvą grąžino apie 30,000 lietuvių ir suregistravo apie 5,000 mirusių Vokietijoje lietuvių.

1919 m. lapkričio mėn. paskirtas aukštesniųjų mokyklų kapelionu Liepojuje, tačiau dėl bermontininkų invazijos iš ten turėjo pasitraukti ir 1920 m. sausio mėn. buvo paskirtas kapelionu Šiauliuose.

Karo sunaikintame Šiaulių mieste moksleiviams šelpti įsteigė draugiją "Viltis", kurios dėka šimtai lietuvių moksleivių nemokamai gaudavo maisto, mokslo priemonių ir pan. Įsteigė du bendrabučius, dvi knygų ir rašomosios medžiagos krautuves ir knygų leidyklą, kurių pelnas eidavo moksleivių šalpai.

1921 m. spalio mėn. Lietuvos vyriausybė delegavo jį vykti į Sovietų Rusiją, kaip specialų diplomatinį įgaliotinį sutvarkyti grąžinimą Tėvynėn pabėgusių ir ištremtų karo metu civilinių žmonių reikalų.

SU MISIJA Į JAV

1923 m. rugpiūčio mėn. "Viltis" draugijos buvo deleguotas į Jungtines Amerikos Valstybes mergaičių bendrabučiui aukų parinkti, taip pat atstovauti Lietuvos Katalikų Centrą. Surinkta $10,000, už kuriuos Šiauliuose buvo pastatyti gražūs namai mokytojams ruošti. Nors ši misija turėjo užtrukti apie 3 — 4 mėnesius, bet, norėdamas giliau pažinti Amerikos švietimo sistemą ir išmokti anglų kalbos, įstojo į Katalikų Universitetą Washingtone. Po trejų metų, baigęs šiame universitete studijas, paskirtas šio universiteto prefektu ir kviečiamas pasilikti universitete skaityti istorijos paskaitas. Šalia to, būdamas Amerikoje mokėsi pedagogijos Columbia Universitete, New Yorke.

Pakartotinai vyskupo J. M. McDevitt kviečiamas atsisako iš universiteto prefekto pareigų ir 1927 metais, birželio mėn. pradžioje užima Šv. Kryžiaus parapijos, Mt. Carmel, Pa. klebono vietą, kur lietuvio kunigo nebuvo, išsiderėdamas sąlygą, kad paklebonavęs kurį laiką, vėl galės grįžti į mokslo darbą, tačiau užėjus tuomet Amerikoj ekonominė depresija sutrukdė šį sumanymą. Didelių pastangų dėka pavyko išrūpinti mokyklų vaikučiams ne tik nemokamas mokslo priemones, bet ir maistą. Mt. Carmelio mokykla buvo pripažinta pavyzdingiausia visoje Pennsylvania valstybėje.

VEIKLA PARAPIJOJE

Per 18 klebonavimo metų Mt. Carmelyje sustiprino parapiją ir suorganizavo 4 jaunimo organizacijas ir dvi suaugusiems, išmokėjo parapijos skolų $60,000, pataisė bažnyčią ir mokyklą, perdirbo kleboniją, seselių namus ir įsigijo naujas kapines. Tam išleista per $60,000. Mt. Carmelio parapijoje kun. Končius išbuvo nuo 1927 m. birželio m. iki 1945 m. spalio mėn.

Mt. Carmelyje kun. J. B. Končius atšventė ir 25 metų kunigavimo sukaktį.

MOKSLINIS IR SPAUDOS DARBAS

Pačiame mokslo darbo įkarštyje 1925 m. Katalikų Universitete Washingtone kun. Juozas B. Končius pradėjo reikštis Amerikos lietuvių visuomeniniame gyvenime. Tais metais jis parašė mokslinę knygą "Švietimas Lietuvoje" (1795 — 1915). Nors knyga buvo parašyta anglų kalba, ji buvo išspausdinta lietuviškai savaitraštyje Garsas. Už šį veikalą jam buvo suteiktas Pedagogijos Magistro laipsnis. Tais pačiais metais jis pradėjo domėtis Amerikos lietuvių visucmeniniu gyvenimu ir pats aktingai į jį įsitraukė. Tais metais išleista R. K. Bažnyčios Istorija — vadovėlis vidurinėms mokykloms. Išėjo dvi laidos. 1926 m. išleista patobulinta III laida maldaknygės "Maldų Rinkinėlis", atspausdinta ir išplatinta Amerikoje. Pirmosios dvi laidos buvo atspausdintos Lietuvoje 1920 ir 1922 m.

1927 m. anglų kalba parašė knygą: "Russian Attitude Toward Union with Rome" (dvi laidos). Už šį veikalą jam suteiktas Washingtono Universiteto Teologijos Daktaro laipsnis. 1928 m. parašė patobulintą 9-ją laidą pradžios mokytojai vadovėlį: "Katekizmas". Pirmosios 8 laidos išspausdintos Lietuvoje, pradedant 1917 m., jo pirmaisiais kunigavimo metais. 1930 m. parašytas ir išleistas "Pamaldų Vadovėlis", pritaikintas bendram giedojimui lietuvių bažnyčiose. 1931 m. parašytas ir išleistas "Sodalicčių Vadovėlis", skirtas Amerikos lietuvaičių bendrai maldai. 1932 m. suredaguota ir išleista "Seserų Kazimierietių Kongregacijos Istorija." 1933 — 35 m. paruošta anglų kalba istorinis veikalas apie Vytautą Didįjį (nespausdintas). 1942 m., esant redakcinės komisijos pirmininku, išleistas stambus veikalas "Amerikos Lietuvių Katalikų Darbai". Bendradarbiavo šiuose laikraščiuose ir žurnaluose: America, Commonweal, NCWC News Service, Educational Review, Draugas, Darbininkas, Garsas ir kt.

LABDAROS DARBAS

Šalia visų tų darbų, jis vis dar rado laiko ir energijos labdaros ir kitiems darbams: nuo 1934 m. iki 1942 m. buvo "Motinėlės" draugijos pirmininkas. 1940 — 44 — Kunigų Vienybės Šalpos Komisijos pirmininkas, o nuo 1944 m. iki šiol Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo pirmininkas. Per tuos 25 metus buvo šių organizacijų narys: Amerikos R. K. Susivienijimo, Kunigų Vienybės, Amerikos R. K. Istorikų Draugijos, CARE (vienas steigėjų ir direktorius nuo 1945 m. iki šiol), American Academy of Political and Social Science, American Catholic International Peace Ass'n, Catholic Educational Society, Catholic University of America Alumni Association. Nuo 1949 m. akademinių metų pradžios profesoriauja Fordham Universitete, kur, tarp kitko, skaitė keliolika paskaitų apie komunizmą.

BALF'o TARNYBOJE

Lietuvių tautai suduotas skaudus smūgis šio karo metu priminė jam praeitį, kada lietuviai vargo ir kentėjo Vokietijoje ir tolimoje Rusijoje po pirmojo pasaulinio karo. Jis vėl užsidegė noru eiti į pasaulį ieškoti nuskriaustų lietuvių ir ištiesti jiems pagalbos ranką. Tam darbui jis nutarė pašvęsti savo laiką ir energiją. Dar prie Kunigų Vienybės būdamas, jis jau pradėjo dirbti lietuvių šalpos darbą, ir kada 1944 m., kovo 24 d. Chicagoje susirinko visų srovių vadai pasitarti, kaip pagelbėti lietuviams, atsidūrusiems tremtyje ir varge, jis vienbalsiai buvo išrinktas vadovauti šiam darbui. 1945 m. spalio mėn. atsisakė iš parapijos, pilniau atsidėdamas šalpos darbui. Lietuvių šalpos, imigracijos ir įkurdinimo reikalais jis aplankė 10 valstybių Europoje, Kanadą ir beveik visas Amerikos Jungtinių Valstybių valstybes, nuo Atlanto iki Ramiojo vandenyno.

MIČIULIO RŪBŲ KRAUTUVĖJE . . .

Jūs galite gauti paltų ir siūtų žemesnėmis kainomis, negu bet kurioje New Yorko krautuvėje.

Bet, svarbiausia, jūs čia turite tą patį, šimto procentų vilnos ir pirmos rūšies darbo drabužių pasirinkimą. Nuzikite persitikrinti!

E. P. MITCHELL CO.
Manufactures of
FINE CLOTHES FOR MAN
1245 BROADWAY BROOKLYN 21, N. Y.
GL 5-2246

(Green Ave. kampas, pirmame aukšte, vienas blokas nuo Gates Ave. stoties, važiuojant Broadway BMT Linija).